

Ansvarlighedsrapport 2023

Sådan lever vi op til
vores samfundsansvar

MADAFFALD

vand og affald

Medarbejdere
Vi fokuserer på
faglig og personlig
udvikling.

Side 48

Undervisning
Vi øger børn og unges viden
om vores fælles ressourcer.

Side 45

Kvalitet

Vi opgraderer tekniske anlæg til
højeste fødevarerstandard.

Side 35

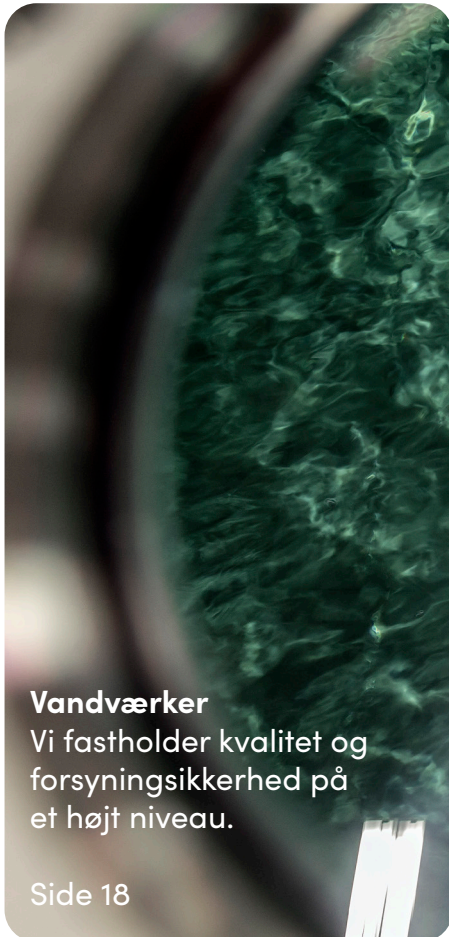
Lyspunkter
Vi sikrer tryghed og
komfort for trafikanter.

Side 28

Affaldshåndtering
Vi har fokus på udnyttelse
af vores ressourcer.

Side 37

Vandværker
Vi fastholder kvalitet og
forsyningsikkerhed på
et højt niveau.

Side 18

Indhold

Ledelsesberetning	5	
Strategiske fokusområder	6	
Bundlinjer	7	
Vi øger nytten	9	
Attestering	9	
Vand og Affald	10	
Certificeringer	16	
Svendborg Vand	18	
Svendborg Spildevand	22	
Svendborg Affald	26	
Svendborg Vejbelysning	28	
Klima og miljø	30	
De 5 strategiske pejlemærker	33	
Målopfyldelse	51	

VA
vand og affald

10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

Ledelsesberetning

I ansvarlighedsrapport 2023 har vi oplyst, hvordan vi har præsteret i forhold til vores sociale, miljømæssige og økonomiske ansvar.

Som offentlig ejet forsyning er vi født med ansvarlighed som en del af vores DNA, og vores samfundsansvar spænder vidt.

Vand og affald – VA har rod i fællesskabets beslutning om at investere i sundhed og bevarelse af livsgrundlag, at passe på noget, der er større end den enkeltes behov og ønsker. Det har ikke ændret sig, men VA står på kanten af en ny æra, hvor opgaven bliver endnu større, end den var før. Visionen handler om i fællesskab at bevare vores livsgrundlag. For os som samfund, individer og for planter og dyr omkring os.

Vi afrapporterer årligt, hvordan vi har levet op til vores samfundsansvar. Vores firedobbelte certificeret ledelsessystem sikrer, at vi har styr på forretningen og vores påvirkninger.

Vand- og affaldssektoren er i disse år under hastig forandring med en række nye rammevilkår og forventninger. Strammere økonomisk regulering, lavere miljøbelastning, klima- og energineutral forsyning, større social ansvarlighed, klimatilpasninger, vedvarende energianlæg, øget innovation og kundeservice er blandt forventningerne, som virksomheden løbende udfordres af.

Vi håber, at denne rapport vil give dig indsigt i, hvordan vi arbejder med vores samfundsansvar, og hvordan vores tiltag bidrager til en mere bæredygtig verden.

Ideer og bemærkninger til hvordan vi kan gøre det endnu bedre modtages med tak.

Ole Steensberg Øgelund
Direktør

Strategiske fokusområder

VA er sat i verden for at forvalte en fælles ressource. Det er en vigtig opgave, og opgaven er ikke blevet mindre vigtig i en tid, hvor vores fælles ressource – fælleden – på mange måder er under pres.

Den fælled vi er sat til at passe på, er ikke blevet mindre betydningsfuld, tværtimod.

Fra at være "gemt væk" er vand, affald og regn- og spildevand blevet noget, vi alle er nødt til at forholde os til.

Det betyder, at VA ikke kan stå alene, men har brug for fællesskabet til at løfte opgaven med at sikre drikkevand for fremtiden, mindske effekterne af klimaforandringerne og arbejde hen imod en grøn omstilling.

Sundhed og bevarelse af livsgrundlag

Vi er en livsbevarende virksomhed. Vi sælger ikke et "produkt" – vi bevarer forudsætningen for et velfungerende, sundt samfund.

Klima og ressourcer

Som en del af den grønne omstilling har VA naturligt fokus på at bidrage til at mindske udledningen af drivhusgasser. VA kan bidrage som leverandør af energi, næringsstoffer og råvarer og gennem vores egen praksis ved energioptimering af anlæg, drift og processer.

Fællesskaber og samarbejde

Udfordringerne med klimaforandringer, voldsomme regnskyl og opdagelse af spor efter bl.a. sprøjtegifte i drikkevandet øger vores kunders bevidsthed om behovet for grøn omstilling – og kræver samtidig, at VA styrker samarbejdet med kunder og andre interessenter om udvikling af løsninger.

Socialt ansvarlig virksomhed

Som en naturlig forlængelse af vores samfundsbevarende rolle og som en virksomhed ejet af fællesskabet skal vi overveje omfanget af vores sociale ansvar. Dette afspejler sig i vores ansættelser, arbejdsmiljø, uddannelsesansvar og social-økonomiske initiativer

Økonomisk ansvarlig virksomhed

Vi kalder os en miljøforretning. Det betyder, at vi har fokus på bæredygtighed og klima – samtidig med at vi er en økonomisk veldrevet og robust virksomhed, og at økonomisk ansvarlighed gennemsyrrer vores aktiviteter.

Bundlinjer

Vi arbejder med 4 bundlinier som udtryk for virksomhedens bæredygtighedsaftryk. Bundlinierne er med til at definere vores strategiske fokusområder som nævnt ovenfor.

Som en naturlig forlængelse af vores samfundsbevarende rolle, og som en virksomhed ejet af fællesskabet, skal vi overveje omfanget af vores sociale ansvar. Dette afspejler sig i vores an-

sættelser, arbejdsmiljø, uddannelsesansvar og socialøkonomiske initiativer.

Vi vil være en virksomhed, der giver vores medarbejdere de bedste muligheder for trivsel og udvikling, ligesom vi arbejder på at skabe bedre forudsætninger for andre både lokalt og internationalt.

Miljø

De miljømæssige aspekter omfatter materialer (vand, spildevand og affald), biodiversitet, produkter og services, lovgivninger, transport og lignende.

Vi arbejder på at skabe de bedste og mest miljømæssigt forsvarlige løsninger i vores produktion og service, ligesom vi vil formidle den gode praksis.

Social

De sociale aspekter omfatter vores interesserrelationer, arbejdsmiljø, sikkerhed og sundhed, menneskerettigheder, samfundspåvirkning og - hensyn samt produktansvar.

Vi giver vores medarbejdere de bedste muligheder for trivsel og udvikling, ligesom vi arbejder på at skabe bedre forudsætninger for andre, både lokalt og nationalt.

Klima

De klimamæssige aspekter omfatter primært energi og emissioner.

Vi arbejder på at begrænse vores klimamæssige påvirkning gennem energieffektiviseringer samt omlægning af vores energiforbrug til grøn energi.

Økonomi

De økonomiske aspekter omfatter den overordnede økonomiske performance, markedsaktiviteter, indirekte økonomiske aspekter og indkøbspraksisser.

Vi udvikler og driver en god og sund forretning, der sikrer de bedste processer, services og den nyeste viden til vores kunder.

Vi øger nytten

Vi er en professionel miljøforretning, der består af forsyning af vand, spildevand og affald. Ud over disse kerneaktiviteter har vi et selskab for vedvarende energi og Svendborg Vejbelysning.

Vi beskytter grundvandet og sikrer rent og sundt drikkevand. Vi tager hånd om det brugte vand, renser det og leder det tilbage til naturen. Vi håndterer regnvand og hjælper med at klæde Svendborg på til fremtidens klima. Vi håndterer

affald fra borgere og virksomheder. Affaldet bortskaffes på sikker vis med hensyn til miljø og genanvendelse. Vi sikrer at veje og gader belyses i de mørke stunder.

I denne ansvarlighedsrapport kan man læse mere om, hvad vores strategi indebærer, og hvordan det giver sig til udtryk i hverdagen for os og for vores mange kunder og interessenter.

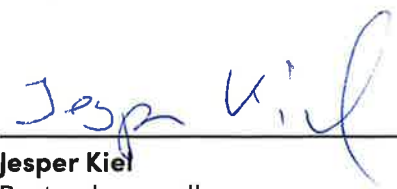
Attestering

Svendborg, den 26. april 2024

Karl Magnus Bidstrup
Bestyrelsesformand

Henrik Nielsen
Bestyrelsesmedlem

Jesper Kiel
Bestyrelsesmedlem

Johan Weltzin Kristensen
Bestyrelsesmedlem

Åsa Roth
Bestyrelsesmedlem

Arne Knudsen
Næstformand

Birger Jensen
Bestyrelsesmedlem

Torben Frost
Bestyrelsesmedlem

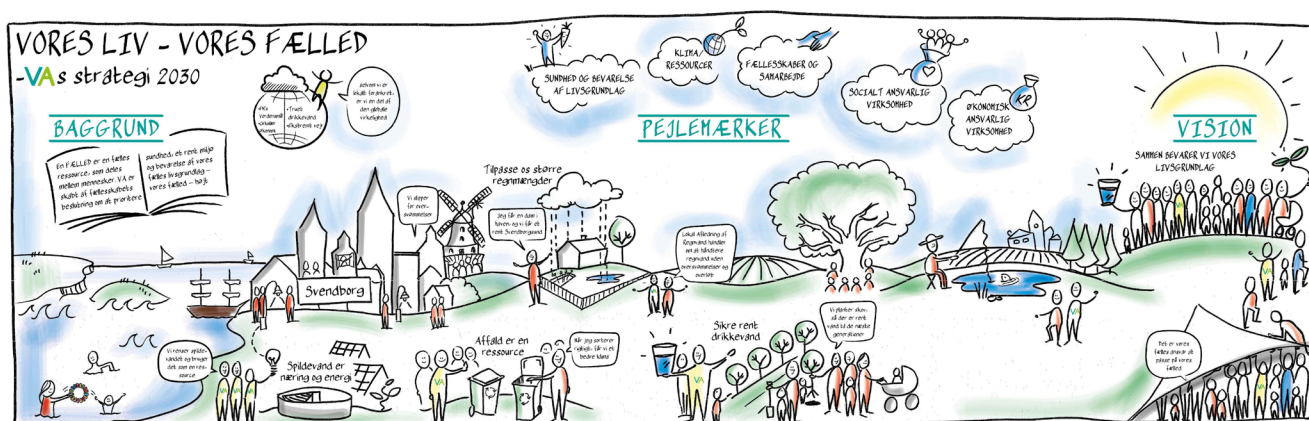

Hans Jordan Kroman
Bestyrelsesmedlem

Ole Steenberg Øgelund
Direktør

Vand og Affald

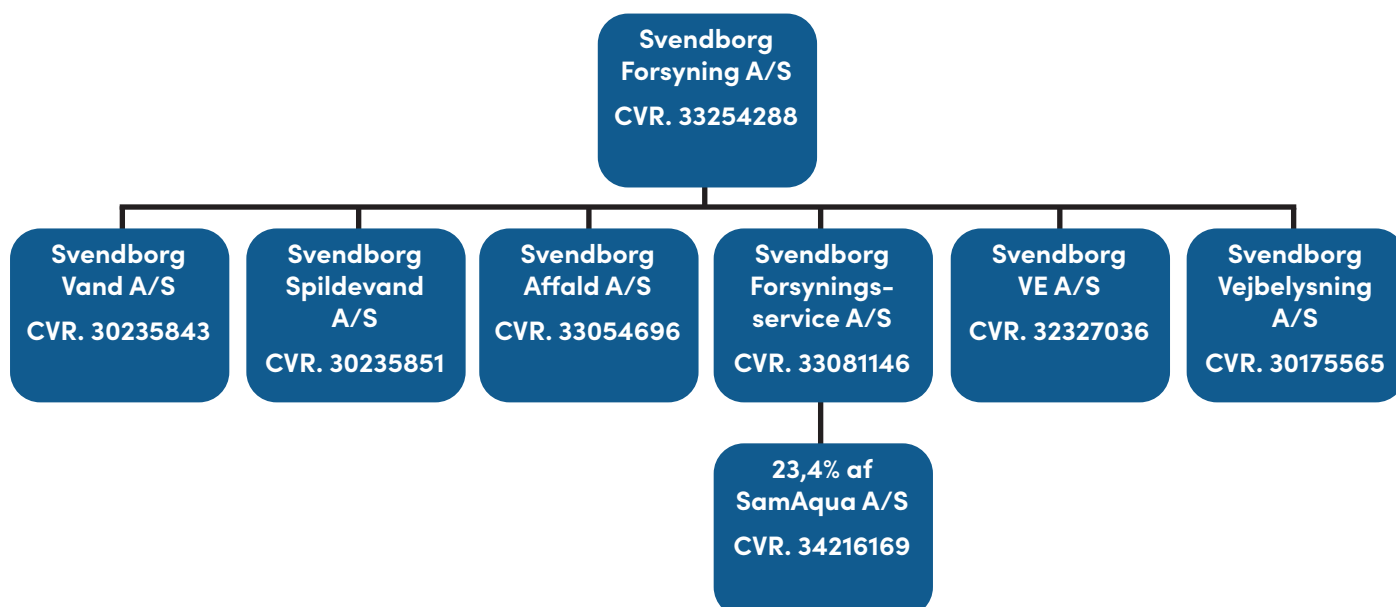

Vand og Affald er virksomhedsnavnet, som indeholder holdingselskabet Svendborg Forsyning A/S med de seks forsyningsselskaber Svendborg Vand A/S, Svendborg Spildevand A/S, Svendborg Affald A/S og Svendborg Vejbelysning A/S, samt serviceselskabet Svendborg Forsynings-service A/S og selskabet for vedvarende energi, Svendborg VE A/S.

Selskaberne er selvstændige juridiske enheder, som lever efter selskabsretlige regler (aktieselskabsloven). Den driftsmæssige struktur er vist i nedenstående diagram.

Selskabets domicilejendom findes på Ryttermarken 21, 5700 Svendborg. Selskabet, Svendborg Forsyning A/S, er et aktieselskab, som er 100% ejet af Svendborg Kommune. Selskabet har udelukkende aktiviteter i Danmark.

Selskabet forsyner private- og erhvervskunder i Svendborg Kommune herunder øerne Thurø, Tåsinge, Drejø, Skarø og Hjortø. Selskaberne, som denne rapport omfatter, er vist i diagrammet ovenfor. Rapporten medtager ikke i væsentlig omfang aktiviteter foretaget af fællesejede selskaber, som varetager outsourcete ydelser.

Værdier

At sætte kunden i centrum er en helt naturlig værdi for os da kunderne er dem, der sikrer vores eksistensgrundlag. Vores opgaver kan beskrives som at:

- Fremme forståelsen hos alle vores interessenter for den rolle, vi alle spiller i fællesskabet og bevarelsen af vores livsgrundlag/fælled.
- Sikre, bevare og styre tilgængelighed og adgang til rent drikkevand.
- Udvikle og få øje på nye muligheder for at udvinde og anvende de værdifulde ressourcer i det, vi i mange år har kaldt for "spildevand" og "affald" og bidrage til reduktion af drivhusgasser.
- Som en lokalt funderet virksomhed, der leverer de bedst mulige rammer for samfundsudviklingen på en forsvarlig og bæredygtig måde. Herunder også socialt og økonomisk bæredygtig.

Det betyder, at VA ikke kan stå alene, men har brug for fællesskabet til at løfte opgaven med at sikre drikkevand for fremtiden, mindske effekterne af klimaforandringerne og arbejde hen imod en grøn omstilling.

Vi værdsætter det gode samarbejde at være dygtige, kollegiale, hjælpsomme og servicemindede, men vi tør også vove og lære af vores fejl. Læring og udvikling er en del af vores værdigrundlag, som også hænger sammen med de enkelte medarbejders trivsel i et videnssamfund.

Vi har særlig fokus på arbejdsmiljø, og har derfor et aktivt arbejdsmiljøudvalg og uddannede sikkerhedskoordinatorer, så vi er synlige i forhold til arbejdsmiljø på vores eksterne byggepladser.

Bestyrelsen fører tilsyn med organisationens identifikation og styring af økonomiske, klima- og miljømæssige samt sociale resultater.

Vores værdier

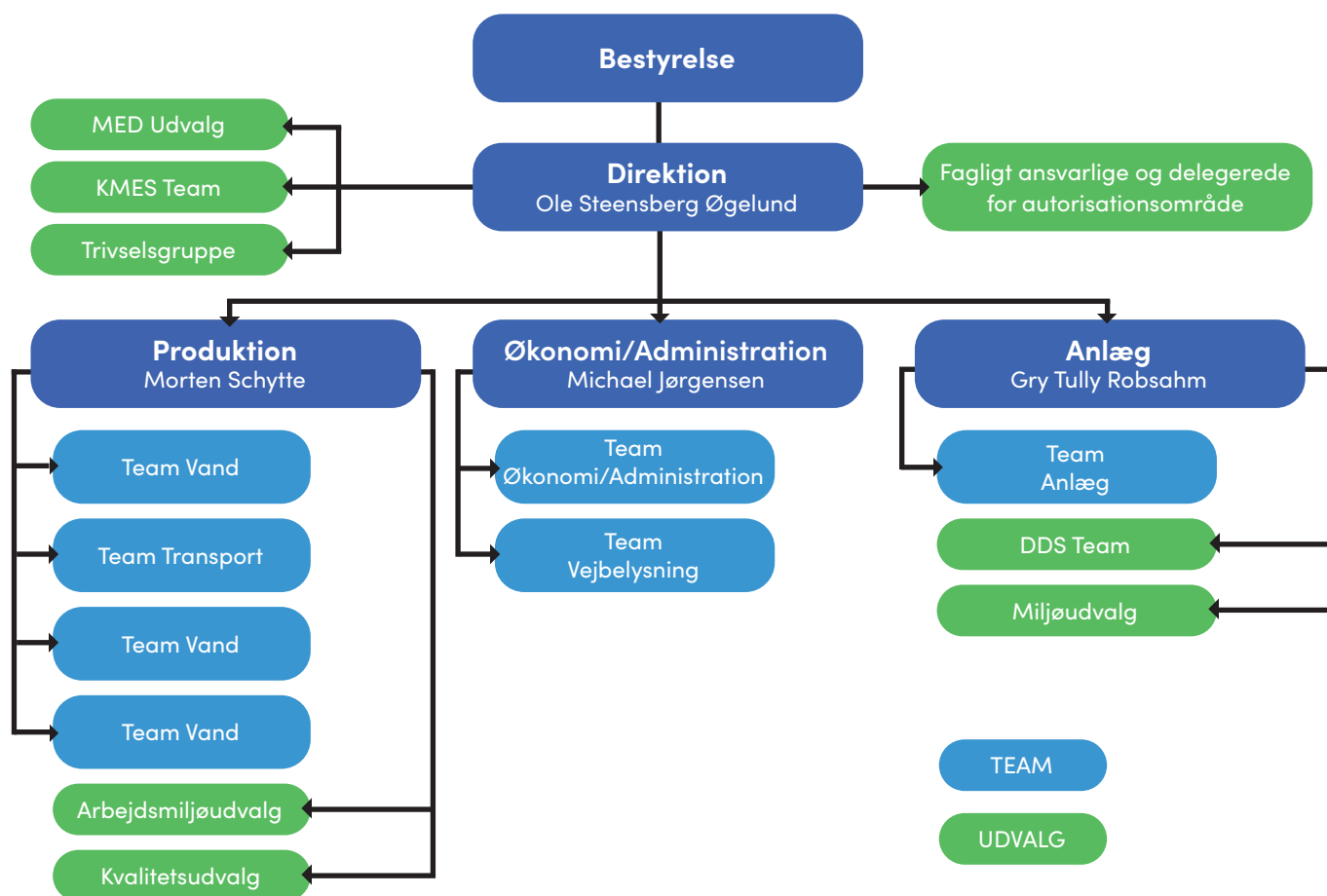
Vi fokuserer på medarbejdernes faglige og personlige udvikling, at styrke medarbejdernes kompetencer og øge den enkelte medarbejders ansvar og råderum.

Vi er gode til at samarbejde og definerer samarbejde via vores værdier.

Organisation

Organisation har flere forskellige udvalg under ledelsen. De er med til at udarbejde strategier og politikker til personalehåndtering og i forbindelse med personaleudvikling.

VA har følgende udvalg:

- MED-udvalget
- Arbejdsmiljøudvalget
- Miljøudvalget
- Trivselsgruppen
- DDS-Team (team for dokumenteret drikkevandssikkerhed)
- KMES-Team (team for intern audit)

Medarbejderne kan via ovenstående udvalg komme med anbefalinger og vejledninger til ledelsen.

Aktionærerne har direkte indflydelse på selskabets aktiviteter gennem ejerstrategien samt på den årlige generalforsamling.

Læs mere om det på www.vandogaffald.dk.

Interessentinvolvering

Vores primære interessenter er kunderne, der aftager vores kerneydelser ved at få leveret drikkevand, transporteret og rensat spildevand, afhentet og håndteret deres affald samt sikre vejbelysning i forsyningsområdet.

Herudover har vi vores medarbejdere og ejer (Svendborg Kommune), vores politikere og samarbejdspartnere (leverandører).

Vi søger at opnå så direkte kontakt til vores kunder som muligt, og afholder jævnligt workshops for inviterede lodsejere i nye projekter eller for offentligheden generelt, når vi har nye planer for fremtidig håndtering af et givent produkt.

Vi møder også vores kunder via en række dialogskabende virkemidler som telefonkontakt, personlig kontakt, breve og omdelte tryksager, spørgeskemaer, hjemmeside, sociale medier og pressemeddelelser samt information via elek-

troniske services som f.eks. sms alarmer og avis- og radiokampagner.

Vi deltager på messer og til andre arrangementer, hvor vi kan mødes ansigt til ansigt.

Det direkte møde med kunden er altid af stor værdi og giver mulighed for udveksling af viden og synspunkter.

Vi er reguleret af myndighederne, påvirket af interesseorganisationerne, beskrevet i pressen og oplevet i det lokale samfund, hvilket gør alle vores interessenter vigtige.

Vores største interessentpåvirkning i 2023 er gennem vores daglige virke.

DANMARK FOR MÅLENE

30 plast-
flasker kan
blive til en
fleece-troje

Århus har været
modtaget til et af de mest
moderne og grønne
kommuner i Danmark

Svendborg
i år 2020

Certificeringer

Vi er certificeret efter standarderne for kvalitetsstyring (ISO 9001), miljøledelse (ISO 14001), arbejdsmiljøledelse (ISO 45001) og drikkevands-sikkerhed (fødevarerikkerhed, ISO 22000).

Det giver os et værktøj til løbende at måle, om vi gør dét vi har sat os for samt hvor vi kan gøre det bedre.

Vores ledelsessystem dækker hele koncernen, så vi sikrer en ensartet ramme for, hvordan vi driver

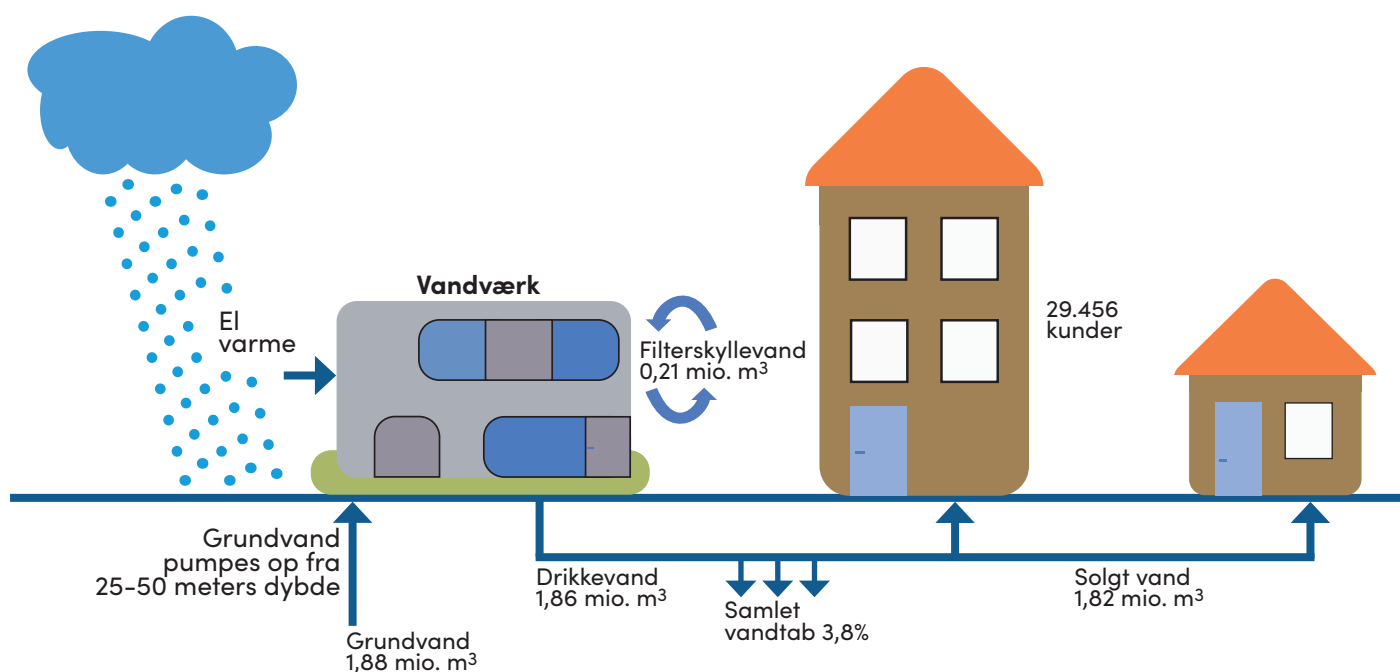
virksomheden på tværs af koncernens selskaber i forhold til ledelse, styring, læring og forandring. Det vil sige, at alle vores datterselskaber også skal leve op til de relevante standarder.

Vores indsats blev i 2023 evalueret 1 gang af eksterne auditorer og løbende af interne auditorer.

Svendborg Vand

Drikkevand

Produktion

Vi råder over 5 aktive vandværker, der tilsammen producerer ca. 1,86 mio. m³ drikkevand om året. Det vil sige, at der hver dag oppumpes og behandles ca. 5.149 m³ grundvand, inden det sendes ud i ledningsnettet.

Vores primære opgave er drift af 27 råvandsboringer, 5 aktive vandværker, 2 højdebeholdere, 6 trykforøgerstationer samt 466 km. ledningsnet. Vi fører tilsyn med kildepladser og udfærdiger, i samarbejde med Svendborg kommune, indsats-

planer til grundvandsbeskyttelse samt udbygning og renovering af ovenstående aktiviteter.

Distribution

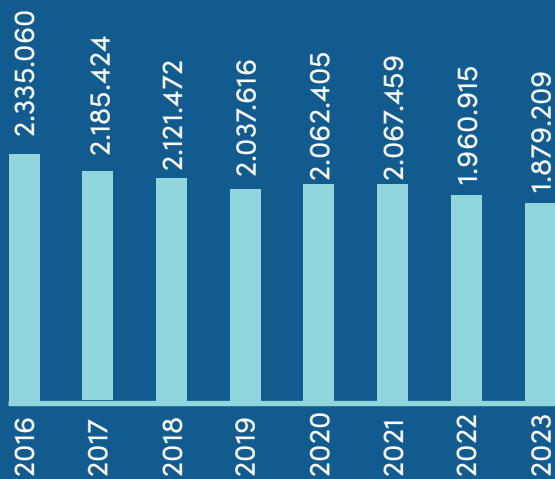
I 2023 leverede vi rent drikkevand til 29.456 kunder via 14.369 tilslutninger. De forsynes fra vandværker og højdebeholdere gennem 466 km vandledninger. Vandværker, beholdere og ledningsnet overvåges, så kvalitet og forsyningsikkerhed kan fastholdes på et højt niveau.

I 2023 blev 1,1 km. vandledninger renoveret og 2,4 km. nyanlagt.

Elforbrug pr. m³ drikkevand
0,47 kWh

Vandforbrug pr. tilslutning
127 m³

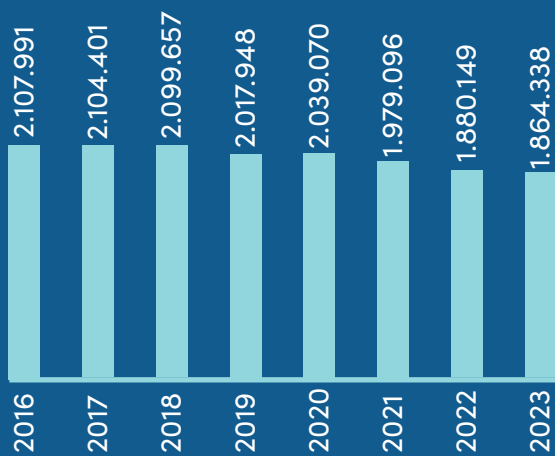
kWh pr. tilslutning
62,05 kWh

Indvundet vandmængde i m³

Indvunden vandmængde er den vandmængde, der oppumpes fra grundvandsreservoir.

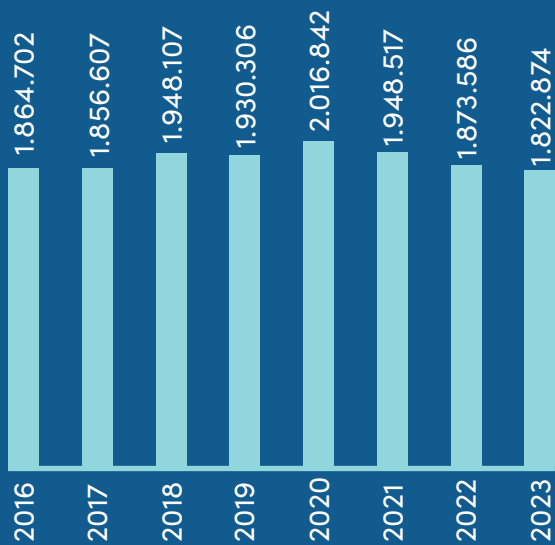
Vandet pumpes op via 27 råvandsboringer.

Produceret vandmængde i m³

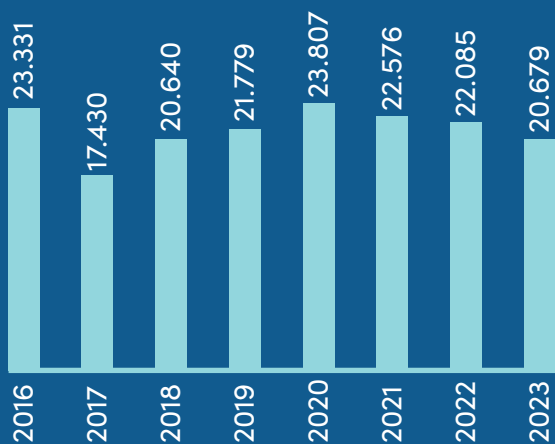
Produceret vandmængde er den vandmængde, der er indvunden fratrukket vandmængde anvendt til filterskyl.

Solgt vandmængde i m³

Solgt vandmængde er den vandmængde, der debiteres kunderne. Dvs. vandmængden kunderne betaler for.

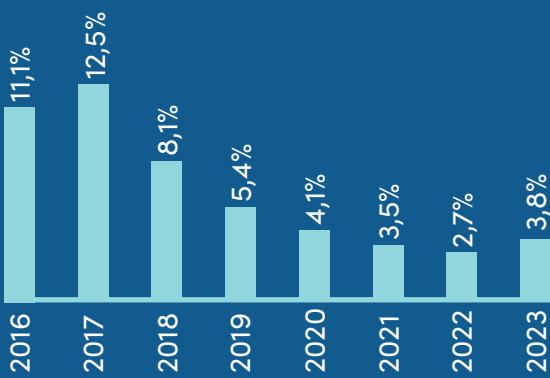
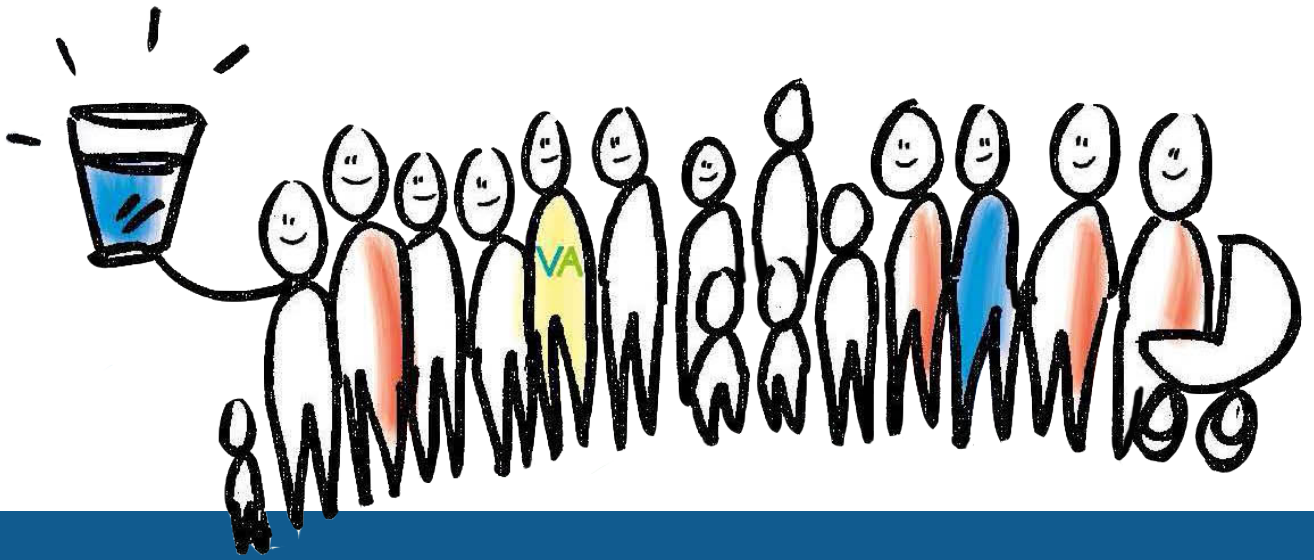

Filterskyllevand i m³

Filterskyllevand er den vandmængde, der anvendes til at regenerere filtre. Vandet iltes først for at fjerne svovlbrinte og metan.

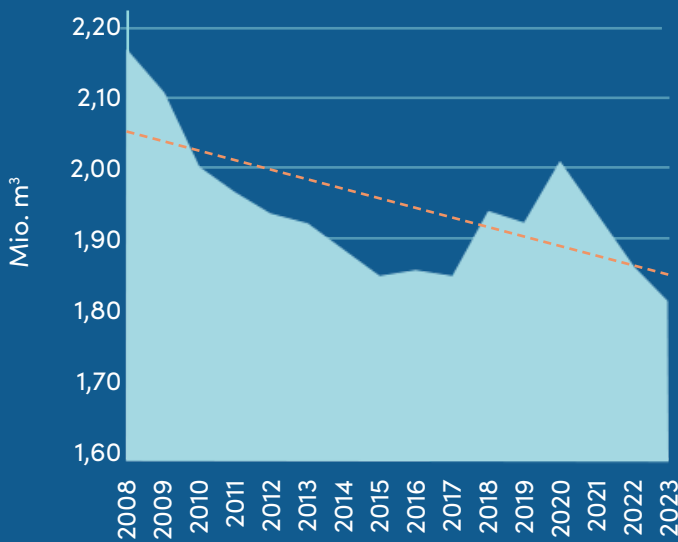
Vandet filtreres efterfølgende for at fjerne mineraler som f.eks. okker, jern, mangan ol.

Lækagetab i %

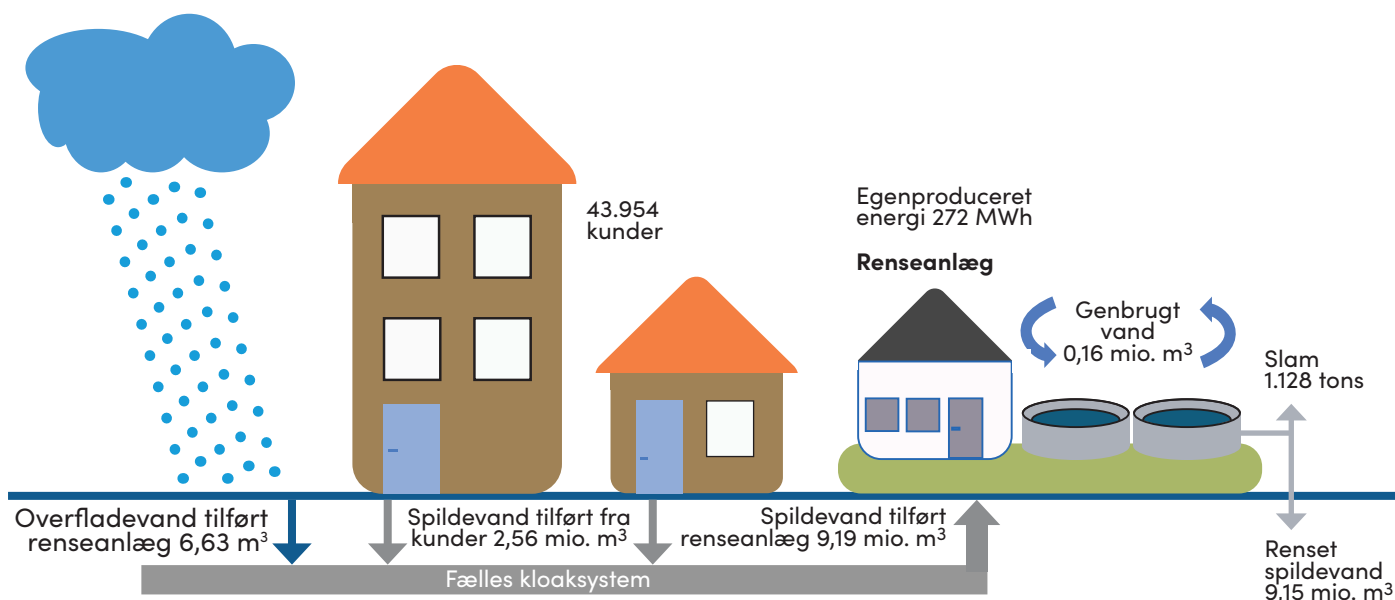
Udviklingen i lækagetab er præget af lækagesøgning, sektionering og ledningsreovering.

Solgt vand i m³

Graf viser udviklingen i solgt vand. Siden 2008 har der årligt været et gennemsnitligt fald i solgt vand på 39.810 m³.

Svendborg Spildevand

Spildevand

Rensning af spildevand

Vi råder over 6 reneanlæg, der tilsammen modtager ca. 9,19 mio. m³ spildevand om året fra 43.954 kunder via 21.441 tilslutninger. Det vil sige, at der hver dag modtages og behandles ca. 119 m³ spildevand. Den modtagne mængde spildevand er fordelt med ca. 28% spildevand fra kunder og ca. 72% overfladevand. Vores primære opgave er drift af 6 reneanlæg samt kontrol af modtaget spildevand og udledt vand efter rensproces.

Transport af spildevand

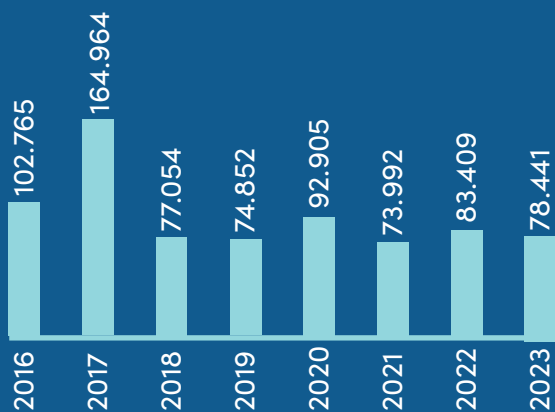
Der transporteres ca. 9,19 mio. m³ spildevand om året via 1.049 km. spildevandsledninger. Spildevandet transporteres gennem spildevandssystemet via 161 pumpestationer og 299 minipumpestationer til reneanlæg. Regnvand opsamles i 92 bassiner så længe der er kapacitet. Hvis der ikke længere er kapacitet i regn- og spildevandsbassiner, ledes regnvandet via 105 overløbsbygværker til Svendborgsund.

I 2023 blev 0,4 km. hovedledninger renoveret og 3,9 km. nyanlagt.

Elforbrug pr. m³ spildevand
0,69 kWh

Spildevand pr. tilslutning
119 m³

kWh pr. tilslutning
144,66 kWh

Råvarer: Fældningsmidler i alt

Forbrug i kg aktiv stof

På renseanlæg anvendes fældningsmidlerne aluminiumklorid, jernsulfat og jernklorid til at fælde fosfor. Dvs. at fældningsmidlerne hjælper til med at separerer slam og fosfor.

Def. Kg. aktivt stof er andel af kemisk stof i opblanding

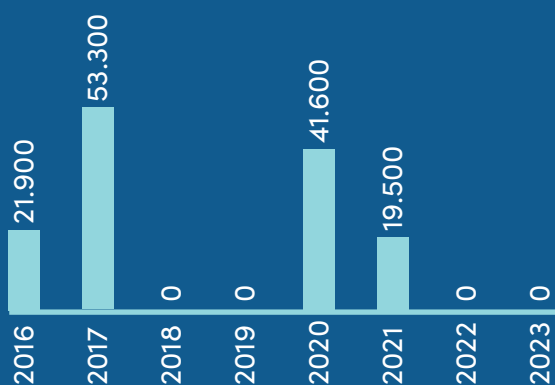

Råvarer: Polymer 50%

Forbrug i kg aktiv stof

Renseanlægget anvender polymer til at separere slam og vand (afvanding). I processen binder polymer slam, så slam bedre bundfælder og nemmere kan udtages fra anlæg med en reduceret andel af vand.

Def. Kg. aktivt stof er andel af kemisk stof i opblanding

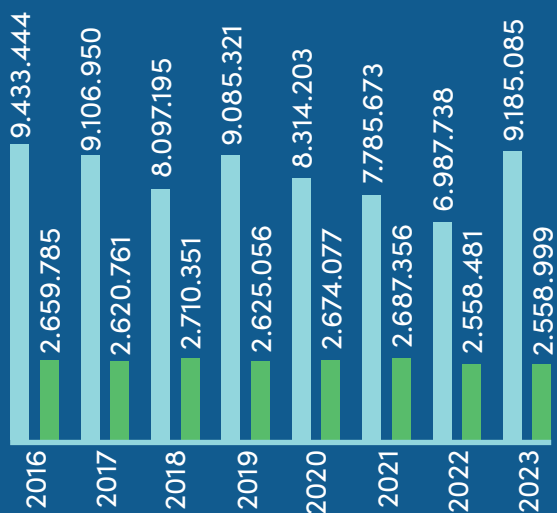

Råvarer: Lud

Forbrug i kg aktiv stof

På renseanlægget anvendes lud til regulering af pH-værdi for at reducere lugtgener.

Def. Kg. aktivt stof er andel af kemisk stof i opblanding

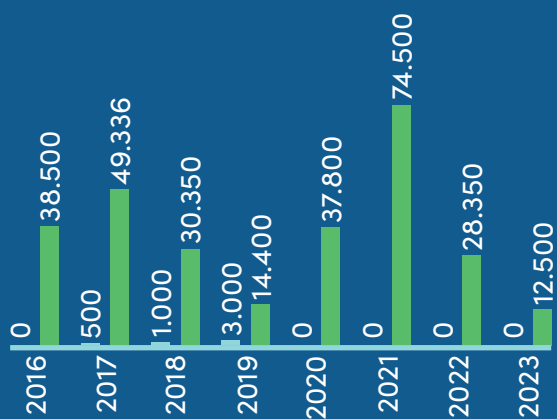

- m³ spildevand rensed
- m³ spildevand modtaget fra kunder

Spildevandsmængder

På renselanlæggene modtages en blanding af overfladevand samt spildevand fra kunderne.

Andelen af spildevand fra kunderne udgør ca. 35% af den samlede spildevandsmængde modtaget på renselanlæggene.

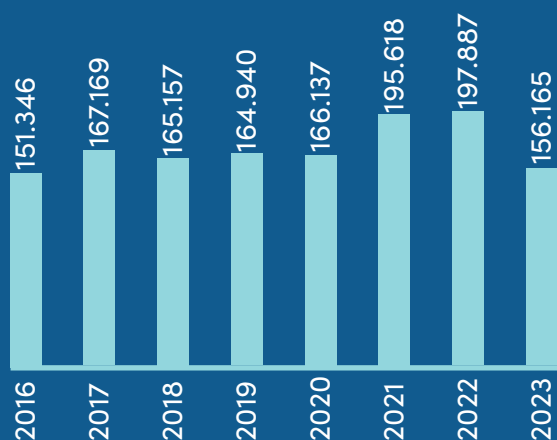
- Forbrug i kg aktivt stof - kalk
- Forbrug i kg aktivt stof - kulstof

Procesoptimerende kemikalier

På renselanlæg anvendes midlerne kalk og kulstof (eddikesyre) til optimering af renseprocessen.

Kulstof tilsættes den biologiske proces for at begrænse udledt stofmængde, primært af Nitrat.

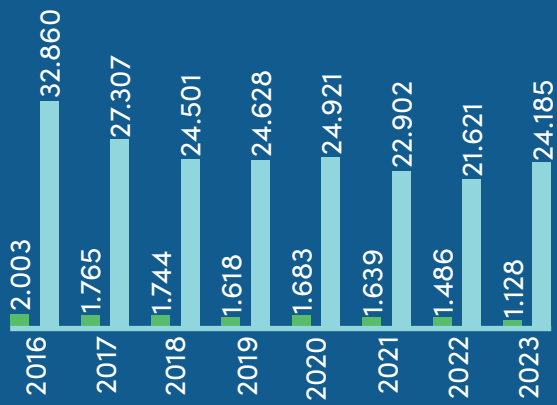
Def. Kg. aktivt stof er andel af kemisk stof i opblanding

Genbrugt vand fra renselanlæg i m³

På renselanlæg genanvender vi vandet i processerne.

Det gør vi for at spare på forbruget af rent vand.

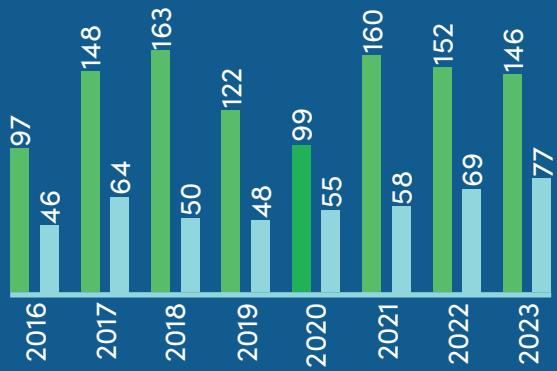

■ Vådslam, tons
■ Tørslam, tons

Slam fra renselanlæg

På renselanlæg frembringes biproduktet slam.

Renseprocessen samler affaldsstofferne som slam.

■ Vådslam, tons
■ Tørslam, tons

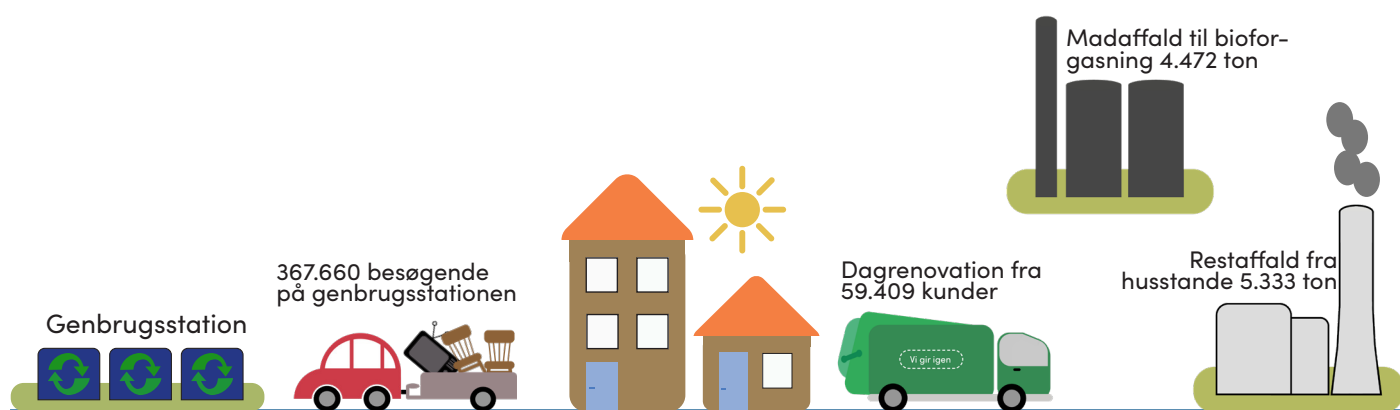
Sand og ristegods fra renselanlæg

Når det urensede spildevand kommer til renselanlægget, fjerner vi det synlige affald som f.eks. kviste, papir og plast på ristene.

Sand og grus fjerner vi i sandfanget.

Svendborg Affald

Affald

Dagrenovation

Vi indsamler dagrenovation hos 29.264 husstande, som genererede 5.671 tons restaffald og 4.472 tons madaffald. Det svarer til en fordeling på henholdsvis 56% restaffald og 44% madaffald. Vores indsamling af husstandsaffald dækker hele Svendborg Kommune, svarende til et areal på ca. 104 km².

Genbrugsstation

Vi råder over 2 genbrugsstationer, en i Svendborg og en i Hesselager. Der er også 3 mindre genbrugsstationer på Drejøj, Skarø og Hjortø.

Den samlede mængde affald, der blev afleveret på genbrugsstationerne, var 25.767 tons.

Den generelle genanvendelsesprocent for alle ordninger, var i 2023 på 71,7%.

I forhold til de nationale krav til genanvendelse, af 7 fokusfraktioner, på 50% sendte vi 61,5% af disse fraktioner til genanvendelse.

De 4.475 tons blev sendt til energiudnyttelse på Svendborg Kraftvarme.

Genbrugsstationerne i Svendborg og Hesselager blev besøgt 367.660 gange i løbet af året.

Øvrige ordninger

Vi indsamler affald via genbrugsbilen 12 gange årligt.

Genbrugsbilen indsamlede 939 tons affald fra private husholdninger hvoraf 70% blev sendt til genanvendelse hvilket er pænt over det nationale krav om at minimum 50% af affald, indsamlet ved husholdninger, skal indsamles med henblik på genanvendelse.

Total antal tons affald
47.324 tons

Affald pr. husstand
1.617

Genanvendelsesprocent
71,7%

Affald i tal

Udviklingen i affaldsmængder

Fordelt over året var udviklingen i affaldsmængder, på genbrugsstationerne, som nedenstående graf.

Generelt modtager vi de største mængder i foråret og sommer, hvilket primært skyldes store mængder affald fra bygge- og anlægsbranchen samt affald fra grønt vedligehold.

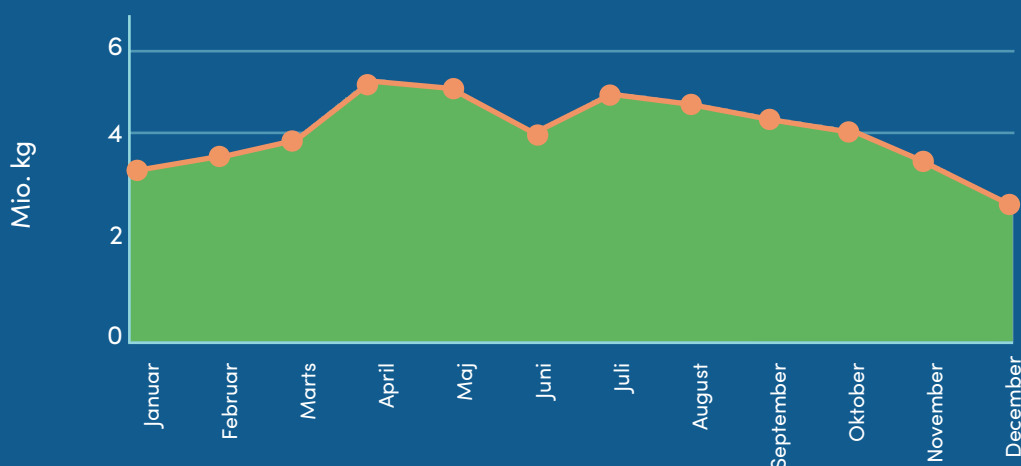
Dog ser vi en lidt atypisk fordeling over året der er afleveret mindre affald i januar, november og december end forventet.

Som i 2022 er genanvendelsesprocenten i 2023 høj. Det skyldes primært de nye affaldsordnin-

ger, som fortsat bidrager positivt til genanvendelsesprocenten.

Dog ser vi også en stigning i affald til specialbehandling. Det skyldes primært en stigning i mængden af hårde hvidevarer.

Top 5-fraktioner i % andel

Samlet repræsenterer de 5 største fraktioner 56,1% af den mængde affald.

Have- og parkaffald	20,3%
Dagrenovation	11,8%
Madaffald	9,3%
Tegl og beton	8,8%
Genbrugstræ	5,9%

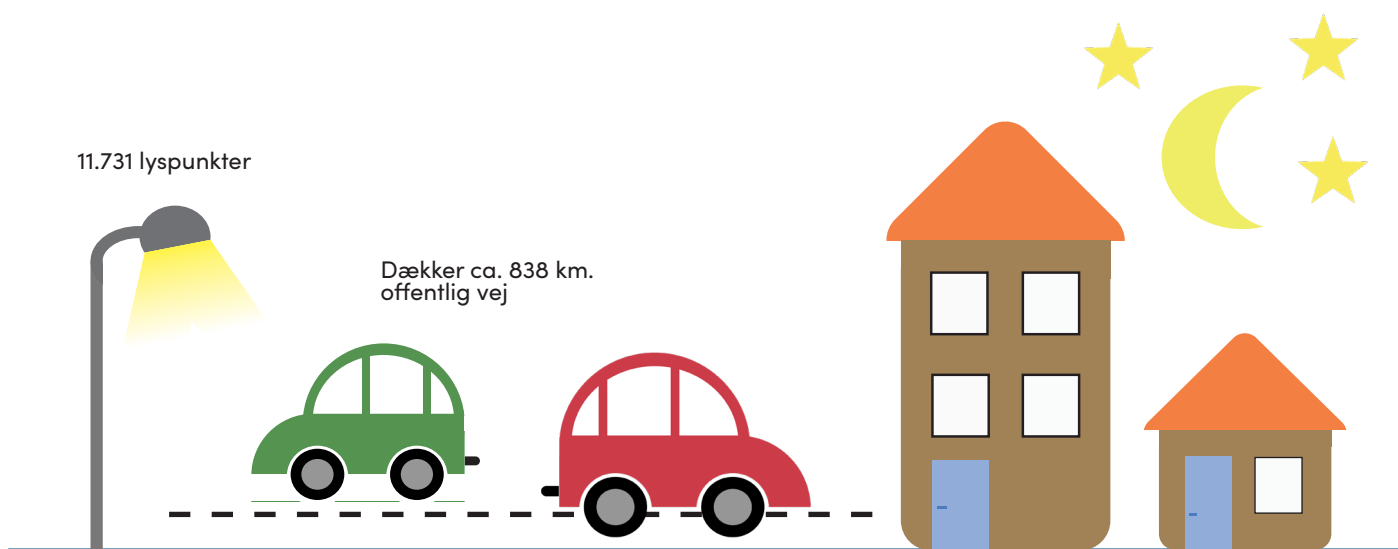
Slutbehandling

Den samlede mængde affald blev sendt til modtageanlæg med henblik på slutbehandling.

Behandling

	Tons	Andel i 2023 i %	Andel i 2022 i %
Genanvendelse	34.490	71,7%	72,2%
Forbrænding	10.311	21,4%	21,8%
Deponi	1.822	3,8%	4,0%
Specialbehandling	1.469	3,1%	2,0%

Svendborg Vejbelysning

Vejbelysning

Vejbelysningen i Svendborg Kommune omfatter ca. 11.731 lyspunkter, og er fordelt på ca. 838 km offentlig vej. Der belyses indenfor bymæssig bebyggelse og på cykel- og gangstier.

Vejbelysning skal forbedre trafiksikkerheden og give tryghedsfølelse og komfort for trafikanterne. Den skal samtidig følge og overholde regler og lovgivning for vejbelysning på offentlige veje.

I henhold til belyningsplan, vedtaget i 2013, gældende for perioden 2013 til 2023, er der opstillet følgende målsætninger:

- Renovere og energioptimere alle energikrævende armaturer, i alt ca. 49% inden 2020. Lyspunkterne udskiftes til ny LED-belysning - **I 2023 er ca. 76% af lyskilder skiftet til LED-lyskilder.**

- Kabellægning af ca. 20 km luftledninger inden 2021 - **I 2023 var alle luftledninger kabellagt.**
- Udskiftning af de resterende træ-, gitter og ældre rørmaster inden 2023 - **I 2023 var alle træ- og gitter udskiftet.**
- Fra 2013 at opnå en energibesparelse på ca. 1 mio. kWh indenfor 8 – 10 år, samt udlede mindre CO₂ - **I 2023 var der sparet 1.621.464 kWh i forhold til 2013 samt er CO₂-udledningen reduceret med 691 tons.**

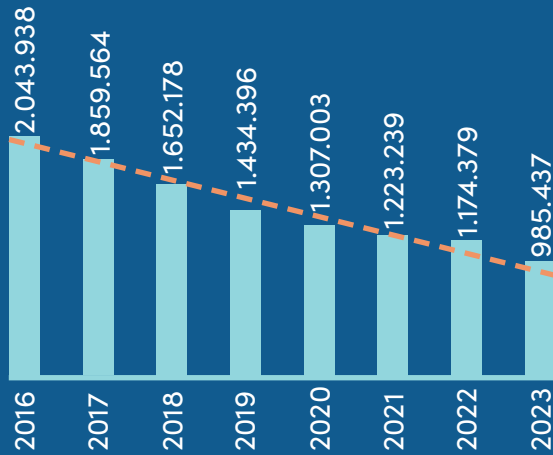

Totalt elforbrug
985.437 kWh

Antal lyspunkter
11.731

kWh pr. lyspunkt
84,00 kWh

Vejbelysning i tal

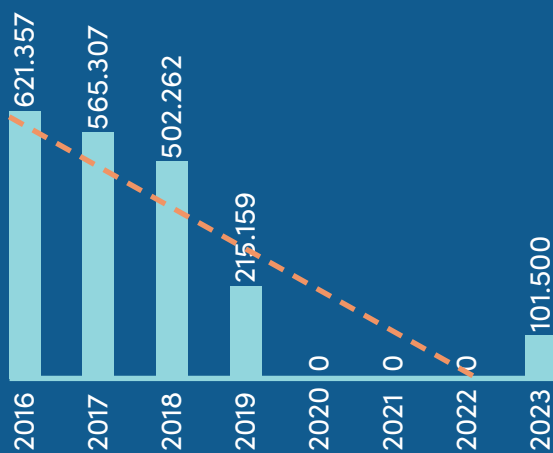

■ Elforbrug kWh
 - - - Gennemsnitsfald 240.073 kWh siden 2016

Elforbrug i kWh

Siden 2016 er elforbruget i Svendborg Vejbe-lysnings faldet fra 2.043.938 kWh til 985.437 kWh i 2023.

Faldet svarer til et fald på 52% og skyldes udskiftning af eksisterende lyskilder til mere energivenlige LED-lyskilder samt natslukning i årets lyse periode.

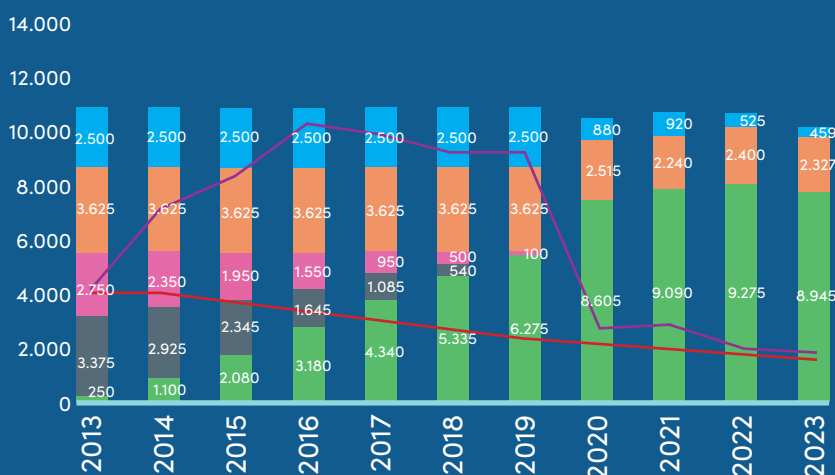

■ CO₂ Vejbe-lysnings
 - - - Gennemsnitsfald 74.996 kg. siden 2016

CO₂ udledning i ton

Siden 2016 er CO₂-udledningen i Svendborg Vejbe-lysnings faldet fra 621 ton til 102 ton i 2023.

Faldet skyldes en kombination af sparetil-tag samt fald i CO₂-andel i den generelle el deklARATION.

Vejbelysning - lyskilder i fh. indexeret investering og elforbrug

■ LED
 ■ Kviksølv
 ■ Lysrør
 ■ SonT m.fl.
 ■ PL-T m.fl.
 ■ Investeringer index
 ■ Elforbrug index

Klima og miljø

Vores investeringer i grønne energiproduktioner såsom biogas, jordvarme, solvarme, solcelleproduktion, varmegenindvinding fra ventilation samt varmepumpe-løsninger har bidraget til reduktion af CO₂-udledning, eftersom denne energi enten kommer fra CO₂ neutral energi (sol, vind, jordvarme ol.) eller fra organisk omsætning (biogas), som har bundet CO₂ allerede én gang.

Energiforbrug i kWh

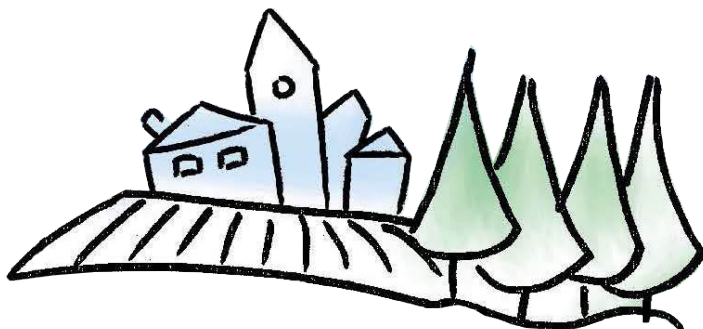
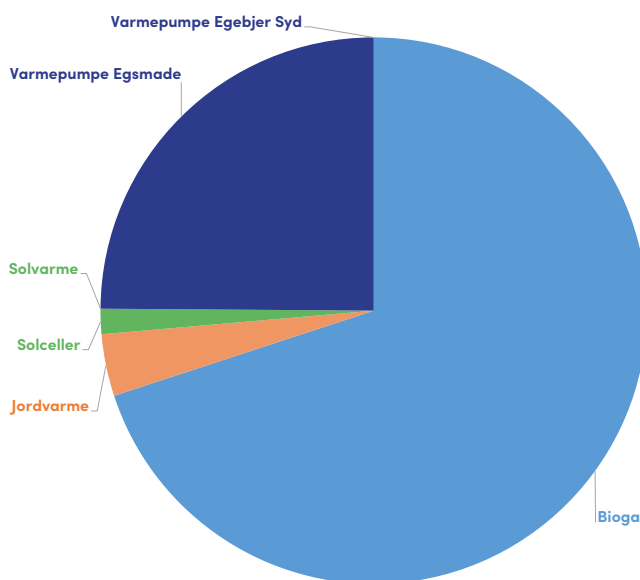
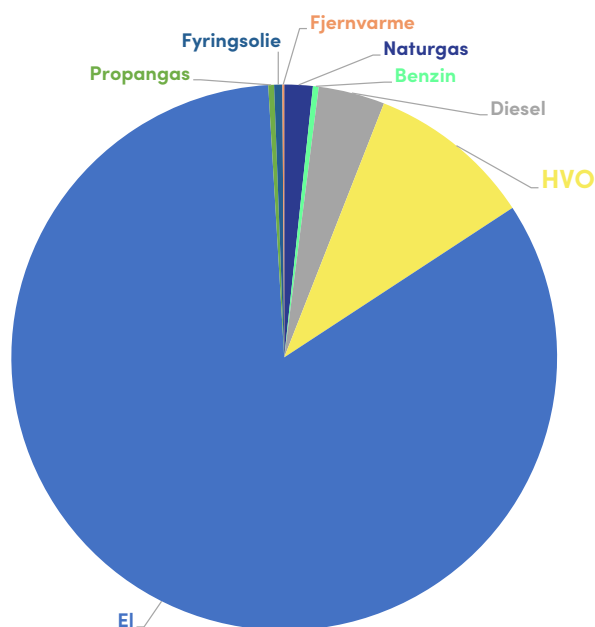
Siden 2016 er elforbruget i Svendborg Vejbelysning faldet fra 2.043.938 kWh til 985.437 kWh i 2023. Faldet svarer til et fald på 52% og skyldes udskiftning af eksisterende lyskilder til mere energivenlige LED-lyskilder samt natslukning i årets lyse periode.

Elforbruget er generelt faldende hvor tendensen viser en stigende besparelse pr. år. Undtagelsen er 2023, hvor der var et merforbrug af el på 18%. Det skyldtes primært et merforbrug til pumpning og behandling af spildevand på grund af ca. 32% mere regnbetinget spildevand i forhold til 2022.

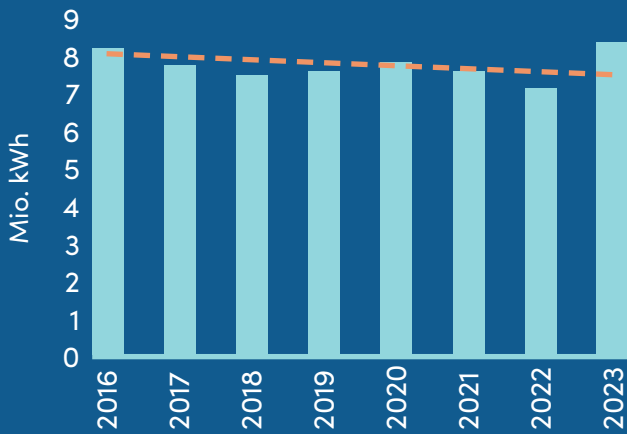
Vi arbejder fortsat på energisparetiltag blandt andet ved optimering af vandtryk i ledningsnettet, løbende energioptimering af pumpedriften, udskiftning til mere effektive teknologier, udskiftning af lyskilder til LED, implementering af grønne energiformer samt generelt fokus på styringsoptimering i alle processer.

Energiproduktion i kWh

Vi har en egenproduktion af energi svarende til 475 MWh. I 2023 repræsenterede den egenproducerede energi ca. 4,5% af vores samlede energiforbrug.

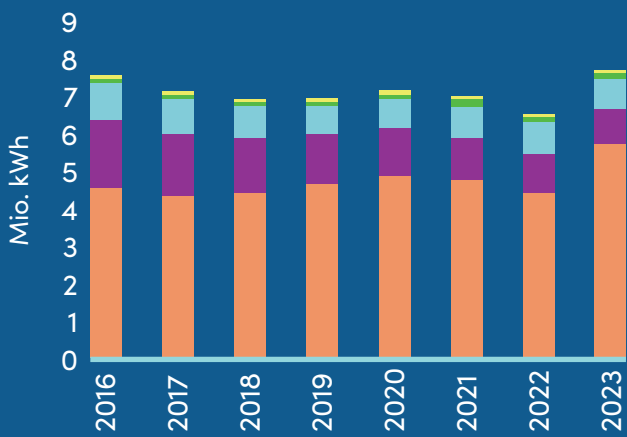

Energi

Elforbrug i kWh

- Elforbrug i kWh
- Gennemsnitsfald 22.670 kWh siden 2016

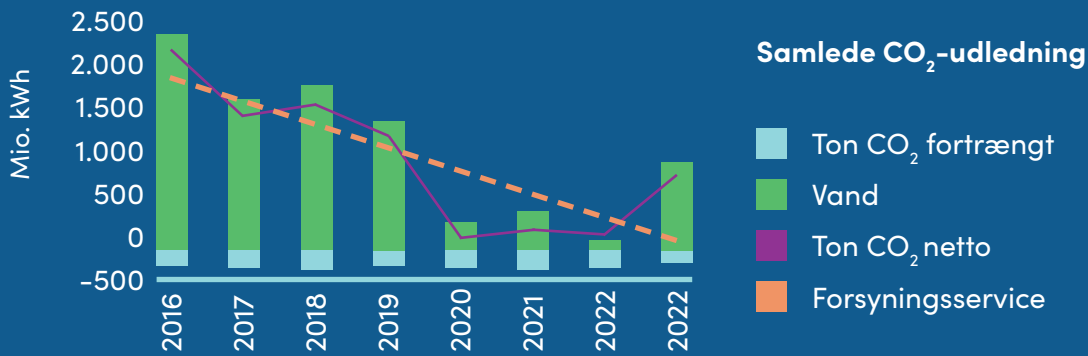

Elforbrug i kWh opdelt efter selskab

Det største forbrug af el anvendes til håndtering af spildevand. Det er ca. 75% af det samlede elforbrug.

- Spildevand
- Vejbelysning
- Vand
- Affald
- Forsyningservice

CO₂-udledning

Herover ses vores samlede CO₂-udledning. Her indgår naturgas, benzin, diesel, el, propan-gas og fyringsolie fratrukket egen-produceret CO₂-neutral energi.

På trods af løbende udvidelser af anlæg og større klimamæssige udfordringer har CO₂-udledningen været faldende over årene. CO₂-udledningen er faldet 63% siden 2016.

I perioden 2016-2019 ses et væsentligt fald, som primært skyldes en kraftig reduktion i CO₂-kvo-tienten for den generelle el-deklaration. I årene 2020-2022 indkøbte vi el fra vedvarende kilder og reducerede derfor vores CO₂-udledning væ-sentlig gennem CO₂-neutral el.

I 2022 faldt vores udledning af CO₂ igen, pri-mært fordi hovedparten af vores dieselkøretøjer var overgået til at bruge HVO som brændstof.

I 2023 har vi valgt ikke at købe grønne certifi-kater idet det ville medføre en væsentlig mer-omkostning. Vi valgte at anvende de midler, der ellers ville være brugt til indkøb af grønne certi-fikater til at investere i vedvarende energianlæg.

Sammen med et væsentligt højere elforbrug til håndtering af regnbeginget spildevand er dette de to væsentligste årsager til, at vi har en noget højere CO₂ udledning i 2023, end i de 3 foregå-ende år. Dog er vores CO₂-udledning lavere end i perioden 2016 til 2019.

Den egenproducerede energi er fortrinsvis varmeproduktion (96%). Den største varmepro-

duktion sker ved at udnytte den energi, der er bundet i spildevandet. Vi producerer biogas ved at forgasse slam.

Biogassen udnyttes i gasmotorer, der genererer både varme og el. Vi udnytter tillige den varme, der er i spildevandet gennem varmepumper. Alt i alt generede vi 475 MWh egenproduceret energi i 2023.

Vi arbejder løbende med initiativer, der skal begrænse den miljømæssige belastning af vores aktiviteter.

De 5 strategiske pejlemærker

Sundhed og bevarelse af livsgrundlag

Skovrejsning

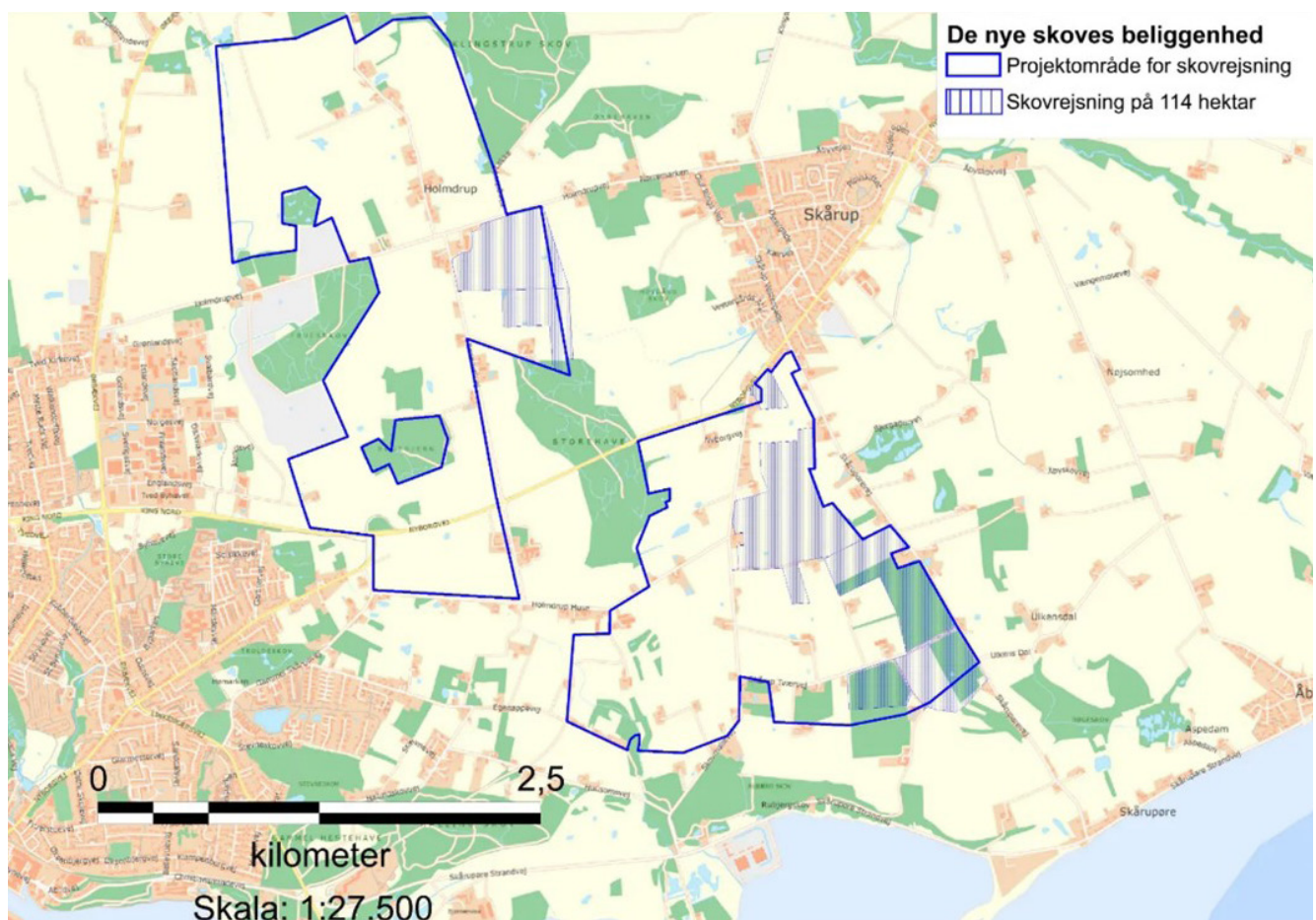
I 2020 har vi sammen med Svendborg Kommune og Naturstyrelsen indgået en samarbejdsaftale om statslig skovrejsning indenfor oplandet til Skovmølleværket.

Med samarbejdsaftalen er det målet at erhverve op til 540 hektar jord med henblik på skovrejsning over en periode på 20 år.

Formålet med skovrejsningen er at beskytte grundvandet indenfor oplandet til Skovmølleværket, binde CO₂ fra atmosfæren, øge biodiversiteten og give flere rekreative muligheder

for borgerne i Svendborg Kommune. I 2023 blev den multifunktionelle jordfordeling afsluttet, hvor der er blevet erhvervet 114 hektar jord med henblik på statslig skovrejsning indenfor oplandet til kildepladserne tilknyttet Skovmølleværket.

Planlægningen af skovrejsningen på de erhvervede arealer blive igangsat i 2024.

Vandkvalitet

Vi tester rutinemæssigt vandet for blandt andet smag, duft, bakterier og grundstoffer samt en række pesticider eller nedbrydningsprodukter fra disse. Det gør vi for at sikre os, at kvaliteten af det drikkevand, vi sender ud til borgerne, lever op til gældende krav. I løbet af de senere år er der kommet større fokus på at teste for miljøfremmede stoffer, som vi ikke har kendt til tidligere.

Tilbage i 2017 fandt vi pesticidresten DPC (Desphenyl-chloridazon) i cirka halvdelen af vores borer. DPC er et ukrudtsmiddel, som blev anvendt i roeproduktion i perioden 1964-1996. Fundene overstiger dog ikke den tilladte grænseværdi, som er sat til 0,1 mikrogram/liter.

På Skovmølleværket i Skårup er vi udfordret af pesticidresten DMS (Dimethylsulfamid). DMS kan både stamme fra maling og træbeskyttelse, som har været anvendt indtil 2015. Det kan også stamme fra pesticider, der har været anvendt til bekæmpelse af skimmelsvamp i frugt- og bæravl i perioden 1973-2007.

Historisk set har netop produktion af bær og frugt været meget udbredt på denne kildeplads. Siden 2019 har vi samarbejdet med Region Syd-

danmark om opsporing af pesticidpunktkilder. Som et led i samarbejdet har vi bl.a. taget en masse vandprøver i oplandet til Skovmølleværket for at danne os et overblik over udbredelsen af forureningen.

Vi har kortlagt den historiske arealanvendelse i området for at få et bedre kendskab til kilderne til forureningen, og vi har gjort en indsats for at opspore de punktkilder, der har forårsaget den høje DMS-koncentration i nogle af de borer, der forsyner Skovmølleværket.

For at sikre os, at DMS-indholdet i drikkevandet ikke overskrider den gældende grænseværdi, blandes råvand fra borer, der indeholder DMS med råvand fra borer med lavere eller intet indhold af DMS. Det drikkevand, vi sender ud fra Skovmølleværket, har på intet tidspunkt overskredet den gældende grænseværdi for DMS på 0,1 mikrogram/liter.

Screening af grundvand

I forbindelse med Miljøstyrelsens landsdækkende massescreening af grundvand i 2020 fandt man stoffet TFA (Trifluoreddikesyre) i 89% af de undersøgte grundvandsboringer på landsplan. Når TFA er så udbredt i grundvandet skyldes det sandsynligvis, at kilden til forureningen bl.a. er

kølemidler fra klimaanlæg, køleanlæg og varmepumper, som nedbrydes til TFA i atmosfæren og havner i grundvandet via nedbøren. TFA kan også være et nedbrydningsprodukt fra pesticider.

I foråret 2021 analyserede vi drikkevandet for TFA på alle vores vandværker. På fire ud af vores daværende fem vandværker, fandt vi ikke TFA i afgangsvandet, men vi fandt et indhold af TFA på 0,4 mikrogram/liter i drikkevandet fra Landet Vandværk. Denne koncentration af TFA er dog under den fastsatte grænseværdi på 9 mikrogram/liter. Pr. 1. januar 2024 er Landet vandværk lukket ned, og kunderne i dette område forsynes nu af Vindeby Vand.

Miljøstyrelsens årlige massescreening af grundvandet i 2021 viste tre nye nedbrydningsprodukter fra sprøjtemidler: LM5 (Terbuthylazin-Metabolit SYN), LM6 (Terbuthylazin-Metabolit CGA) og R471811 (Chlorthalonil-Metabolit). Derfor er der nu krav om test for disse stoffer. Vi ser ingen spor af LM5 og LM6, men i drikkevandet fra Skovmølleværket, har vi fundet spor af R471811, dog under den tilladte grænseværdi.

Analyser og beskyttelse af kildepladser

Mange har efterhånden hørt om PFAS, som er en fælles betegnelse for flere tusinde menneskeskabte fluorstoffer, der er blevet brugt i f.eks. tandtråd, regntøj og stegepander. PFAS er så svært nedbrydelige, at de har fået tilnavnet "evigheds-kemikalier". I dag er der krav om test for 22 forskellige PFAS-stoffer.

Fire af disse PFAS-stoffer er der særlige krav til, da summen af disse stoffer ikke må overskride 2 nanogram/liter. Summen af de øvrige PFAS-stoffer, vi tester for, må ikke overskride 0,1 mikrogram/liter. Vi er ligesom mange andre vandforsyninger i Danmark udfordret af PFAS.

Vi har fundet PFAS i tre af vores aktive bynære borer, som forsyner Sørupværket. For at sikre os, at PFAS-indholdet i drikkevandet ikke overskrider den gældende grænseværdi, blandes råvand fra borerne uden indhold af PFAS med råvand fra de tre bynære borer. Det drikkevand, vi sender ud fra Sørupværket, har på intet

tidspunkt overskredet den gældende grænseværdi for PFAS.

Vi analyserer løbende drikkevandet for at sikre, at det lever op til kvalitetskravene, og vi har stort fokus på at sikre rent drikkevand i fremtiden. Det er blandt andet det fokus, der ligger til grund for vores samarbejde med Region Syddanmark om opsporing af pesticidpunktkilder og for samarbejdsaftalen mellem VA, Svendborg Kommune og Naturstyrelsen om et stort skovrejsningsprojekt nordøst for Svendborg.

Vi arbejder løbende med at beskytte vores kildepladser mod forurening. Et andet tiltag vi gør for at beskytte vores kildepladser, er BNBO-tiltag (BNBO står for boringsnære beskyttelsesområder), som er dyrkningsfrie arealer, hvor der ikke vil blive sået, gødet eller sprøjtet.

BNBO-aftaler indgås som frivillige aftaler med lodsejere. VA har, med bistand fra Niras, forhandlet med de berørte lodsejere med henblik på indgåelse af frivillige aftaler på ekspropriationslignende vilkår. Målet er at opnå aftaler for et areal på 80 ha. Forhandlingerne har stået på i godt 1½ år. Ved udgangen af 2023 var der indgået aftale om beskyttelse af grundvandet indenfor BNBO på ca. 60 ha.

Opgradering af de tekniske anlæg til højeste fødevarerstandard er et vigtigt tiltag for fortsat at kunne levere drikkevand i høj kvalitet til de nuværende og kommende generationer. I de senere år har vi bygget det nye Sørup vandværk samt opgraderet højdebeholderen på Hældagervej.

Nu er det Skovmølleværket vi arbejder på at opgradere ved at opføre et helt nyt vandværk. Der er indgået partneringsaftale om projektering og opførelse af nyt Skovmølleværk.

Klima og ressourcer

Vedvarende energi

Svendborg Kommune har i sin Klima- og Energpolitik fastlagt, at kommunen som geografisk enhed skal være 100 % omstillet til vedvarende energi i 2040.

De har derfor bedt Svendborg VE om at undersøge mulighederne for at etablere andelsbaserede solcelleanlæg (mark anlæg), hvor intentionen er, at Svendborg VE på sigt ejer andele, der dækker såvel Svendborg Kommunes som Vand og Affalds elforbrug. Ved udgangen af 2023 var der 5 igangværende projekter relateret til vedvarende energi.

Større, fællesejet solcellemark

Der arbejdes på at projektmodne en solcellepark som tænkes ejet af Svendborg Fjernvarme, VA, SEF samt lokale (private og erhverv). Projektmodningen skal definere projektet og opstille et beslutningsgrundlag som Svendborg Fjernvarme, VA samt SEF kan bruge som beslutningsgrundlag for investering i anlægget.

Projektmodningen har desuden som mål, at der kan indsendes en ansøgning om etablering af en solcellepark i Svendborg. Der arbejdes på at lave et kommercielt bæredygtigt projekt på op til ca. 50 Ha.

Mindre, fællesejede solcellemarker

Projektet har afventet afklaring i Økonomiudvalget vedrørende kapitalbehov i Svendborg VE.

Skårups Bæredygtige Energifællesskab (SBE)

Den 21. november 2023 blev der afholdt informationsmøde og stiftende generalforsamling. SBE søgte i efteråret tilskud fra Energistyrelsen og tilsagn blev givet i december. Der er bevilliget midler til projektledelse, rådgivning, indkøb af platform til deling af energi, informationsmaterialer, kapacitetsopbygning og et event i forsommeren om energifællesskaber.

Solceller på kommunale tage (uden om energifællesskabet)

Der arbejdes på en aftale mellem Svendborg VE og Svendborg Kommune vedr. opsætning af sol-

celler på de kommunale tage og salg af energi fra Svendborg VE til Svendborg Kommune. Når aftalegrundlaget er på plads, vil Svendborg VE udbyde etableringen af solceller på de indmeldte kommunale tage. Udbudsmateriale til etablering af solceller på 8 VA-lokationer vil blive sendt i udbud i første kvartal 2024 med en budperiode på ca. 5 uger.

Affaldsområdet

Inden for affaldsområdet er der øget fokus på ressourceudnyttelse og cirkulær økonomi. At sikre at vores ressourcer anvendes mest muligt er et væsentligt fokusområde hos VA.

Vi arbejder løbende på at mest muligt affald går til direkte genbrug (anvendes igen uden yderligere forarbejdning). I 2023 blev 175 tons affald, indleveret på genbrugsstationerne, afhentet af velgørende organisationer og solgt via deres genbrugsbutikker.

VA har tillige en 290 m² hal, på genbrugsstationen i Svendborg, hvor borgere kan afhente ting, der ikke er afhentet af de velgørende organisationer. Disse ting kan afhentes gratis. Af alle de genstande, indleveret til genbrug, genbruges ca. 84%.

Et andet eksempel er at VA har opstillet en container til cykler. Disse cykler afhentes løbende af Cykeltutten (et integrationsprojekt) med henblik på reparation af disse cykler. Gennem Cykeltutten håndteres ca. 400 cykler årligt som på denne måde genbruges i stedet for at blive kasseret. Ved at genbruge en cykel spares ca. 100 kg. CO₂ pr. cykel.

Ny hovedpumpestation

Den nye hovedpumpestation skal ligge tæt på krydset mellem Nordre Kajgade og Nordre Havnevej, hvor skaterparken lå. Skaterparken er derfor flyttet til Frederikssøen.

Byggeriet startede op i september 2022. Ved udgangen af 2023 var den ene halvdel af ydervæggene i stueplan støbt, og der bindes armering til den sidste halvdel. Der gøres klar til støbning af de gulve som skal op i kote 3.0.

De store PE-ledninger i byggegruben er lagt, og alt det maritime sand er indbygget igen. Der gøres klar til trækning af spuns. Afklaring vedr.

de offentlige tilgængelige arealer inkl. terrændæk, toiletter og trappelift pågår i samarbejde med Svendborg Kommune. Der er, for de arealer der bruges som arbejdsplads, blevet aftalt en retableringsløsning. Denne løsning bliver en midlertidig løsning, så kommunen nemt kan arbejde videre derfra, når planen for Geoparken er på plads. Hele byggeriet forventes afsluttet inden udgangen af 2024.

I forbindelse med etableringen af hovedpumpestationen er der lavet forberedelser til et varmepumpeprojekt, der kan hente op til 1MW varme ud af spildevandet med henblik på afsætning til Svendborg Fjernvarme.

Bundbeluftning på Egsmade Renseanlæg

På Egsmade renselanlæg foregår beluftningen af den biologiske proces med beluftningsrotorer. Det er store rotorer, som er monteret i overfladen af procestankene.

Her pisker de den omgivende atmosfæriske luft ned i spildevandet, som på den måde bliver iltet. Der er i alt 22 rotorer på Egsmade Renseanlæg.

Beluftning udgør 55% (ca. 1.200 MWh) af Egsmade Renseanlægs samlede elforbrug. Anlægget bruger årligt over 2.100 MWh.

Gamle beluftningsrotorer løftes op af procestanke. I baggrunden ses en beluftningsrotor i aktion.

Bundbeluftning er et alternativ til beluftningsrotorer. Her bruger vi kompressorer, som via rørsystemer leder atmosfærisk luft til flere hundrede beluftningsplader, monteret på bunden af procestankene. Denne metode er ca. 50% mere energibesparende.

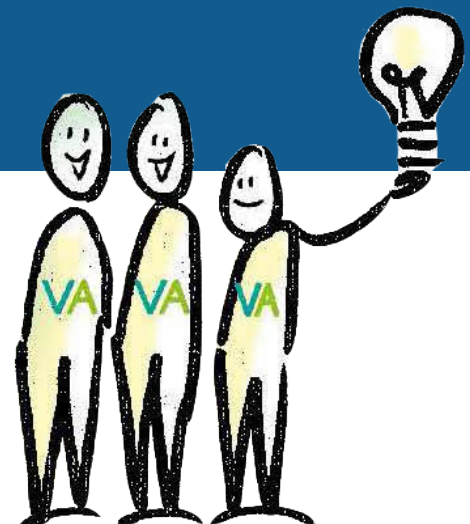
På Egsmade Renseanlæg er procestankene delt op i to parallelle liner, såkaldte tanksæt. Bundbeluftningen i det første tanksæt blev idriftssat tidlig vinter 2023. Arbejdet på det andet tanksæt forventes at starte i foråret 2024

Nye beluftningsfelter monteret på bunden af tankene. Blæserhus ses i midten.

Fordeling af el-forbruget på Egsmade Renseanlæg

Omrøring	3%
Beluftning	55%
Varmepumpe	4%
Udløbspumpestation	19%
Andet	19%

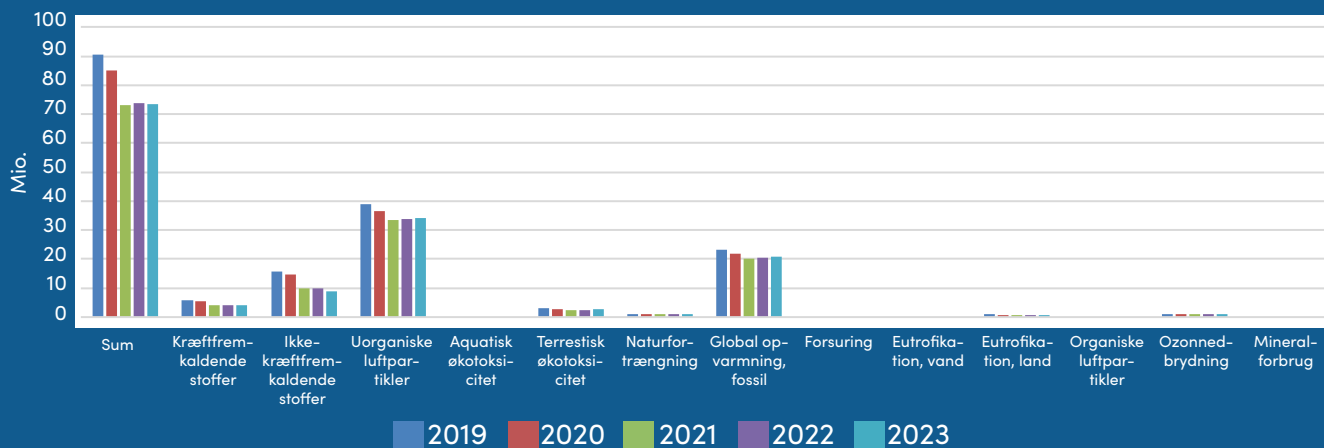
Livscyklus

Vi har siden 2018 arbejdet fremadrettet med livscyklusperspektivering (LCP) af de miljøforhold, der redegøres for i ansvarlighedsrapporten. En LCP betragter hele livscyklusen fra råvarefremstilling til slutbehandling. Denne LCP er beregnet på driftsselskabernes aktiviteter for året 2023.

Sammenligning på koncernniveau

Nedenstående resultat viser en sammenligning mellem miljøpåvirkningernes fordeling fra 2019 til 2023, hvor vi i Svendborg Affald A/S er gået fra gammel ordning til ny med 10 fraktioner, der husstandsindsamles.

Sammenligning CSR 2019 til 2023

Miljøpåvirkning

Samlet set har VA generelt påvirket miljøet 25% mindre i 2023 end i 2019. Det skyldes især effekten af den nye affaldssortering, som blev sat i gang i 4. kvartal 2020, men også af energibesparelser inden for vejbelysning, vand og spildevand.

Vand og Affald samlet

Uorganiske luftpartikler (47%), hvoraf størstedelen stammer fra den tilbageværende affalds-

forbrænding og spildevandsrensning, udgør de største procentvise miljøpåvirkninger i 2023. Global opvarmning (28%) er den næststørste miljøpåvirkning, og denne kommer primært fra bygge-anlægsaktiviteter.

Ikke-kræftfremkaldende stoffer (12%) og kræftfremkaldende stoffer (6%) er henholdsvis den tredje- og fjerdestørste miljøpåvirkning, som stammer fra affaldsforbrænding.

Livscyklusperspektivering for VA i 2023

Kræftfremkaldende stoffer	6%
Ikke-kræftfremkaldende stoffer	12%
Uorganiske luftpartikler	47%
Aquatisk økotoxicitet	0%
Terrestisk økotoxicitet	3%
Naturfortrængning	1%
Global opvarmning, fossil	28%
Forsuring	0%
Eutrofikation, vand	0%
Eutrofikation, land	1%
Organiske luftpartikler	0%
Ozonnedbrydning	1%
Mineralforbrug	0%

Svendborg Vand

Miljøpåvirkningen er samlet set reduceret med 15% for alle miljøparametre siden 2019 for Svendborg Vand A/S. Dette er 4% bedre end i 2022 (11%). De væsentligste stoffer i miljøpåvirkning til produktion og distribution af vand stammer fra uorganiske luftpartikler fra bygge/ anlægsaktiviteter og -produkter samt fra global opvarmning fra energiforbruget til pumpning af drikkevandet ud til forbrugerne.

Svendborg Spildevand

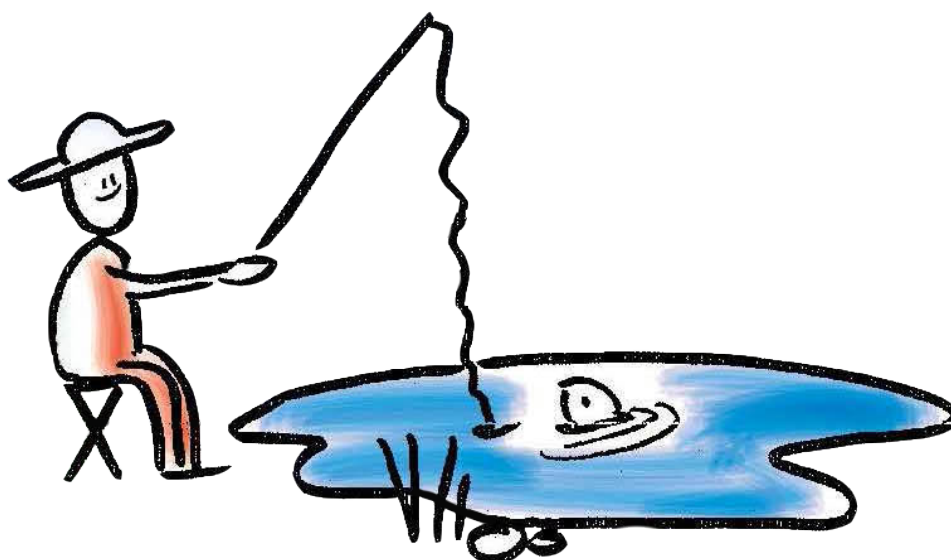
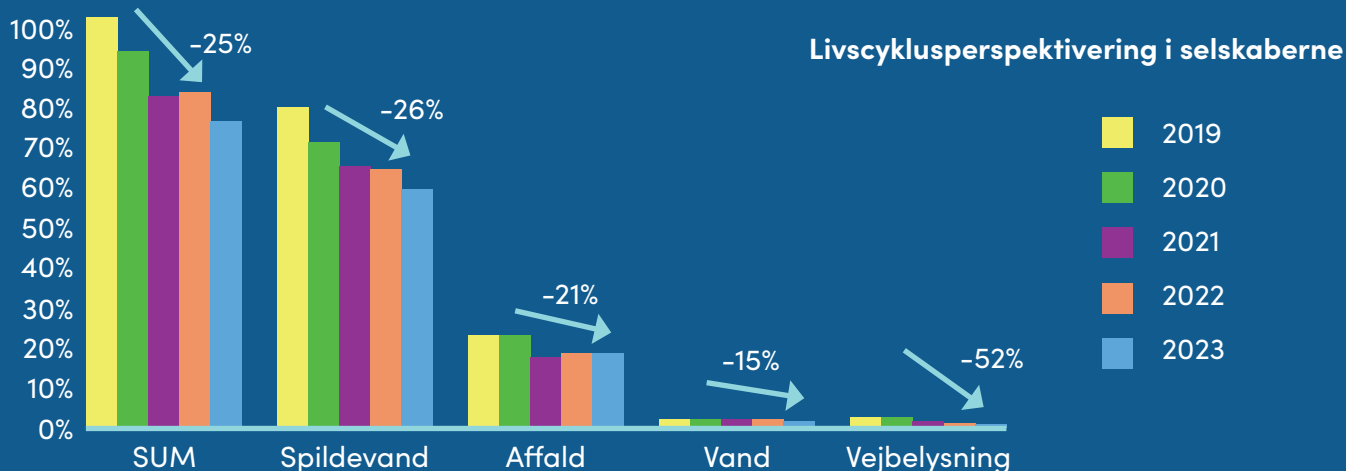
Miljøpåvirkningen er samlet set reduceret med 26% for alle miljøparametre siden 2019 for Svendborg Spildevand. Det er 8% bedre end i 2022 (18%). De væsentligste stoffer er de uorganiske stoffer fra fremstilling af beton, stål og plastik samt global opvarmning fra energiforbrug til transport og rensning af spildevand.

Svendborg Affald

Miljøpåvirkning for Svendborg Affald A/S er samlet set reduceret med 21%, som ligger på samme niveau som i 2022. Den største bidragsyder hertil er reduktionen i forbrændt affald. Ikke-kræftfremkaldende stoffer fra affaldsforbrænding er reduceret med 48% fra 2019 til 2023 som den væsentligste parameter. En del af miljøparametrene er steget lidt ved ændringen fra forbrænding til genbrug på grund af den øgede transport af affald.

Svendborg Vejbelysning

Med den fortsatte udskiftning af master med armaturer til LED-belysning og energibesparelser har vi i 2023 opnået en reduktion på 52% i alt på alle miljøparametre fra 2019 til 2023. Det er 15% bedre end i 2022 (37%)!

Fællesskaber og samarbejde

Skoletjeneste og netværk

En fortsat indsats fra året før er at øge kendskabet til VA's skoletjeneste.

For at gøre os synlige som besøgssted er der blevet sendt mails med information og invitationer til skoler og institutioner. VA's skoletjeneste er desuden blevet medlem af Svendborg Kommunes naturfagsnetværk.

Det består af udvalgte naturfagslærere fra skolerne, naturvejledere fra Miljø- og naturskolen samt repræsentanter fra CFU (Center for undervisningsmidler).

Netværket mødes fire gange årligt med skiftende temaer for hvert møde. I efteråret var temaet eksterne læringsmiljøer, hvorfor VA lagde lokaler til på Svendborg Genbrugsstation og fik mulighed for at præsentere alle vores undervisningstilbud for deltagerne.

Efter forespørgsel fra en gymnasielærer udviklede vi i samarbejde med læreren et 2 timers undervisningsforløb med elektronikaffald som fokus til gymnasieelever. Det velfungerende forløb vil kunne udbydes til andre interesserede klasser.

I foråret fik alle skoler med Grønt flag en særlig invitation til at sende deres miljøudvalg på madaffaldets rejse "Fra klamt til klimavenligt".

To miljøudvalg fulgte madaffaldet fra det landede i skraldespandene på skolen til det blev til biogas. Eleverne blev herefter klædt på til at videreformidle deres viden til resten af skolens elever.

Den ene af skolerne havde stor afslutning med både VA og borgmesterens deltagelse.

Vedvarende energi

Stigende energipriser, tvivl om forsynings sikkerhed, klimaforandringer – der er mange gode grunde til at arbejde med lokal produktion af vedvarende energi (VE).

Svendborg VE er derfor gået sammen med Svendborg Kommune og Skårup Lokalråd om et pilotprojekt, der undersøger muligheden for at etablere et energifællesskab i området omkring landsbyen Skårup.

Den 21. november 2023 blev der afholdt informationsmøde og stiftende generalforsamling i Skårups Bæredygtige Energifællesskab (SBE). SBE, i samarbejde med en række andre lokale aktører, søgte i efteråret 2023 tilskud fra Energi styrelsen. Tilsagn blev givet i december, og tilskudsprojektet er planlagt med opstart i januar 2024.

Der er bevilget midler til projektledelse, rådgivning, indkøb af platform til deling af energi, informationsmaterialer, kapacitetsopbygning og et event i forsommeren om energifællesskaber.

Samarbejder og netværk

Her ses nogle af vores samarbejdspartnere- og netværk.

SamAqua A/S

Et fællesselskab, som varetager opgaver som løn, indkøb, udbud, IT og kommunikation. Vi er medejer af selskabet med en ejerandel på 23,5%. Ejer kredsen består samlet af 13 forsyningselskaber med varierende ejerandele.

EnergiPlan Fyn

9 fynske kommuner samt Fjernvarme Fyn, Energi Fyn og Nature Energy, har sammen skabt et fælles vidensgrundlag, et fælles verdensbillede og en fælles vilje mod et fossilfrit energisystem i 2050.

Go2Green

GO2Green er en nonprofitorganisation med det mål for øje at reducere energiforbrug, skåne miljøet og bane vej for bæredygtig vækst, primært i det sydfynske område.

Brancheforeningen Cirkulær (interesseorganisation for affald)

Politisk styret organisation af, som skal fremme kommunale affaldsenheders interesser på affaldsområdet. 53 medlemmer bestående af kommuner, fælleskommunale affaldselskaber og modtagestationer i Danmark og på Færøerne.

DAKOFA (interesseorganisation for affald)

Dansk Kompetencecenter for Affald og Ressourcer (DAKOFA) er en selvejende medlemsorganisation og kompetencecenter for hele den danske affalds- og ressourcesektor.

DANVA (Interesseorganisation for vand og spildevand)

DANVA er interesseorganisationen for alle, der arbejder professionelt med vand og spildevand. Foreningen er en selvstændig nonprofit forening, finansieret af medlemmerne og ved indtægtsdækket virksomhed.

Green Power Danmark

Green Power Danmark er en interesseorganisation for hovedparten af den danske elproduktion og arbejder for grøn omstilling gennem elektrificering.

Relevante Erfagrunder

VA's medarbejdere deltager i flere relevante Erfagrunder med henblik på at få ny viden og samarbejde samt at delagtiggøre andre i vores viden gennem vidensdeling.

Socialt ansvarlig virksomhed

Samfundsansvar

Som offentligt ejet forsyningsvirksomhed har vi et særligt samfundsansvar. Det betyder bl.a., at vi skal lytte og reagere på kundernes behov, være med til at udvikle vores lokalområde og bidrage til et mangfoldigt samfund. Tillige har vi et etisk ansvar for at gebærde os på en måde hvor vores interesser synes vores adfærd og virke er til gavn for det samfund vi opererer i ved at tænke langsigtet, have vores kunders behov og ønsker for øje fremfor en kortsigtet tilgang, hvor løsninger kan have en kortvarig relevans og gavn.

Vi vil understøtte en aktiv beskæftigelsesindsats med skabelse og tilbud om praktik, lærlinge- og elevpladser. I 2023 var 5 elever tilknyttet VA og vi havde 16 praktikanter tilknyttet.

Besøgstal

I 2023 nåede VA's formidling ud til 3.695 personer. Det er det højeste besøgstal til dato og

overgår langt sidste års rekord. Besøgstallet rummer undervisning og rundvisning på vores anlæg, undervisningsbesøg på skoler, oplæg på konferencer samt kurser og workshops. Modsat sidste år hvor mellemtrinnet var dem, der oftest besøgte VA, var der flere grupper, vi lige ofte nåede ud til i 2023: børnehaver, indskoling, udskoling og voksengrupper.

I 2023 var lidt under halvdelen af de 3.695 personer besøg ud af huset, mens det er stadig Svendborg Genbrugsstation, der oftest bliver besøgt, når besøgene er på et af vores anlæg.

Mål for undervisningen

VA's mål med at undervise børn og unge er at øge deres viden om vores fælled, så de også kan tage vare på vores fælles ressourcer. Gennem hands on-elevaktiviteter, dialog og undervisning målrettet de enkelte alderstrin ønsker VA at gøre de besøgende til kompetente og handlekraftige borgere, som ved, at de, med deres handlinger, er med til at bevare vores livsgrundlag.

Skoletjeneste og formidlingscenter

I 2023 har der være langt flere besøg end de foregående år samt øget fokus på udvikling af skoletjenesten generelt og udvikling af formidlingscentret i forbindelse med det kommende Skovmølleværk.

Der er arbejdet målrettet på at skabe overblik over, hvad formidlingscentret skal indeholde ud fra det overordnede tema "Vand er liv".

VA ønsker at omfavne flere forskellige formidlingsstile gennem flere forskellige pædagogiske greb.

Der skal søges fondsmidler til formidlingscentret, hvorfor er der taget kontakt til en erfaren fundraiser.

Vidensdeling

2023 har desuden været præget af vidensdeling. To andre fynske forsyninger har således været interesseret i at høre om, hvordan VA's skoletjeneste drives og hvordan undervisningen udføres.

"Victor Vanddråbes vandvej" er en af de helt særlige måder hvorpå naturfag kombineres med dukketeater som metode til en let og forståelig formidling. Mange har været interesseret i at høre om netop det.

Det har resulteret i, at Affald.dk lagde en inspirationstur forbi VA, der har været holdt oplæg på Big Bang Konferencen, undervist pædagogstuderende på UCL og en VA-medarbejder har været keynote speaker på WAUW konferencen for pædagogisk personale.

Temadage

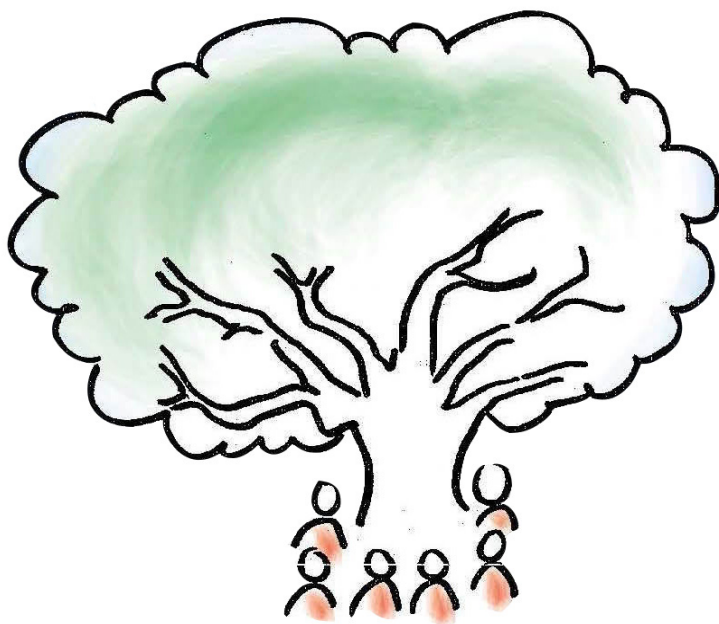
Med FN's to temadage "Vandets dag" d. 22/3 og "Toilettets dag" d. 19/11 er der to oplagte temaer til undervisningen. Derfor er der blevet udviklet to nye koncepter, hvor marts bliver omdannet til Vandets Måned og november til Toilettets Måned.

Vandets Måned

Vandets Måned er undervisning for 0. klasser om vores drikkevand og Toilettets Måned er undervisning for 4.-5. klasser om toiletters betydning og om hvordan spildevand håndteres i kommunen. Begge forløb varer 1,5 time, hvor VA kommer ud på skolen.

Toilettets Dag

I forbindelse med Toilettets Dag blev der desuden afholdt en rundvisning/vandring i samarbejde med Svendborg Museum. Vandringen, som havde fokus på toiletter og spildevand gennem tiden, sluttede af med en rundvisning på byggepladsen ved den nye hovedpumpestation.

Arbejdsmiljø

Vi er arbejdsplads for 96 enestående mennesker, der dag efter dag investerer deres tid og kræfter i VA. Derfor er det vores ansvar at sikre en arbejdsplads, hvor vores medarbejdere trives og udvikler sig som hele mennesker. Når medarbejderne trives, gør virksomheden det også. I 2023 fratrådte 7 medarbejdere og vi bød velkommen til 7 nye medarbejdere.

APV

Arbejds miljøorganisationen har i 2023 gennemført fysisk APV for alle medarbejdere. Adskillige kolleger har meldt tilbage på områder de mener fungerer særligt godt og flere har givet ideer til sundheds- og trivselstiltag på arbejdspladsen. Der var få input til områder hvor der stadig kan udvikles på sikkerheden. På baggrund af kortlægning af medarbejdernes psykiske arbejdsmiljø arbejdes med at afslutte de sidste APV tids- og handleplaner for det psykiske arbejdsmiljø i de enkelte teams.

I 2021-23 har vi gennem ulykkesanalyse og gennemførelse af workshops for medarbejdere på genbrugsstationerne og genbrugsbilerne arbejdet målrettet på at nedbringe antallet af arbejdsulykker og er glade for at vi for første gang i mange år ikke har haft arbejdsulykker med sygefravær for hele 2023. Udviklingen i registrerede arbejdsulykker er illustreret nedenfor.

Indberetning af hændelser

Indførelsen af nyt værktøj til hurtig indberetning af hændelser via mobiltelefon 2022 har medført en stigning på over 300% i registrerede nærved-ulykker fra 2021, som bruges til indsigt og læring. I 2023 er gennemført systematisk arbejdsmiljørundering i alle teams via mobil, hvor alle arbejdsmiljørepræsentanter deltog. De fleste handlingsplaner indenfor beredskab, det biologiske område, faldsikring, kemi, trivsel og psykisk beredskab er afsluttet. Enkelte uafsluttede handlingsplaner er igangsat og planlagt til at kunne afsluttes 2024.

Vores væsentligste fokusområder i 2023:

- Forebygge arbejdsulykker
- Beredskabsplan og -øvelser
- Biologiske mikroorganismer
- Instruktion ved faldsikring
- Farlige kemiske stoffer
- Trivsel og psykisk beredskab

Registrering og rundering

Indførelsen af nyt værktøj til hurtig indberetning af hændelser via mobiltelefon 2022 har medført en stigning på over 300% i registrerede nærved-ulykker fra 2021, som bruges til indsigt og læring.

I 2023 er gennemført systematisk arbejdsmiljø-rundring i alle teams via mobil, hvor alle arbejdsmiljørepræsentanter deltog.

De fleste handlingsplaner indenfor beredskab, det biologiske område, faldsikring, kemi, trivsel og psykisk beredskab er afsluttet.

Enkelte uafsluttede handlingsplaner er igangsat og planlagt til at kunne afsluttes 2024.

Samlet arbejdsstyrke fordelt på beskæftigelsestype og geografisk placering i 2023 omregnet til fuldtidsansatte

Jobfunktioner	Ledelse	Administration	Anlæg	Drift	Samlet
Ryttermarken	4	17	9	23	53
Renseanlæg	0	0	0	9	9
Genbrugspladser	0	1	0	33	34
Samlet	4	18	9	65	96

Personalefordeling på aldersgruppe og køn

Alder	Mænd		Kvinder	
	Antal	%	Antal	%
< 30 år	3	4,2%	2	6,9%
30-50 år	20	27,8%	10	34,5%
> 50 år	49	68,1%	17	58,6%
I alt	72	100%	29	100%

Faglig og personlig udvikling

Vi lægger stor vægt på faglig og personlig udvikling for alle medarbejdere. Hver medarbejder aftaler sammen med nærmeste leder en individuel udviklingsplan ved de årlige værdisamtaler.

Samtalerne sikrer et frirum i en travl hverdag til at drøfte trivsel, opgaver og efteruddannelse samt rammer, forventninger og kompetencer i forhold til vores værdier.

Som en del af vores samfundsansvar tilbyder vi uddannelses- og praktikforløb samt arbejdsprøvning til at understøtte mennesker, som er tilknyttet arbejdsmarkedet på mange forskellige måder, i at forbedre deres tilknytning til arbejdsmarkedet.

Vi støtter også op om de lokale uddannelsesinstitutioner ved at indgå i opgave- og projektsamarbejde med studerende.

Uddannelses- og jobskabesinitiativer

Type	Administration	Anlæg	Vand	Spildevand	Affald
Elever/lærlinge	0	1	0	2	2
Jobpraktikanter	0	0	0	0	9
Samfundstjeneste	0	0	0	0	4
Flexjob/Løntilskud	0	0	1	1	1

Økonomisk ansvarlig virksomhed

Fællesskabets ressourcer

VA er ejet af fællesskabet og derfor er opgaven at få det bedste ud af de midler, som fællesskabet betror os.

Vi skal forvalte fællesskabets ressourcer bedst muligt og synliggøre økonomiske prioriteringer og konsekvenser for vores kunder.

Vores vigtigste økonomiske bidrag til samfundet sker gennem tilvejebringelse af løsninger til at sikre en høj kvalitet, pålidelighed og sikkerhed i forsyningen af vand, spildevand, affald og vejbelysning som service i Svendborg Kommune.

Vores investeringer i infrastruktur øger sikkerheden, stabiliteten og sundheden i vores samfund. Nøgletal for vores direkte genererede og fordelte økonomiske værdier til omsætning, driftsomkostninger, aflønning af medarbejdere, investeringer i samfundet samt over/underdækning.

Overordnet økonomi i tkr. over en 5-årig periode

Målepunkt	Realiseret 2023	Realiseret 2022	Realiseret 2021	Realiseret 2020	Realiseret 2019
Nettoomsætning	212.325	210.921	207.487	196.198	192.610
Egenkapital	1.520.468	1.499.025	1.480.739	1.457.741	1.403.496
Investeringer	107.503	60.503	48.562	87.205	67.609
Solidaritetsgrad	70,9%	70,2%	69,5%	68,0%	67,4%

Målopfyldelse

Mål for driften

Vi har tillige opstillet forskellige detailmål for driften.

Disse mål afspejler driftens udvikling samt gennemførte initiativers påvirkninger på driften.

Målsætning

AKK. analyse-overskridelse

CO2

Elforbrug

Genanvendelsesprocent

Genanvendelsesprocent efter Bilag 5

Vandtabsprocent

Driftsstop

Ledningsbrud [antal brud pr. 100 km.]

Driftsfejl

Dagrenovation

Kundetilfredshed

Kundetilfredshed

Elever

Antal praktikanter og arbejdsprøvning

Sygefravær

Arbejdsulykker

Vand

Fælles

Fælles

Affald

Affald

Vand

Spildevand

Vand

Vejbelysning

Affald

Spildevand

Vand

Fælles

Fælles

Fælles

Fælles

Mål

0 stk.

110 ton

6.407 MWh

70%

55%

4,0%

12 stk.

3,4 stk.

303 stk.

4,00 0/00

95%

95%

4

10

3,0%

5 stk.

Realiseret

0 stk.

114 ton

7.989 MWh

71,2%

61,5%

3,8%

8 stk.

3,2 stk.

468 stk.

5,75 0/00

100%

100%

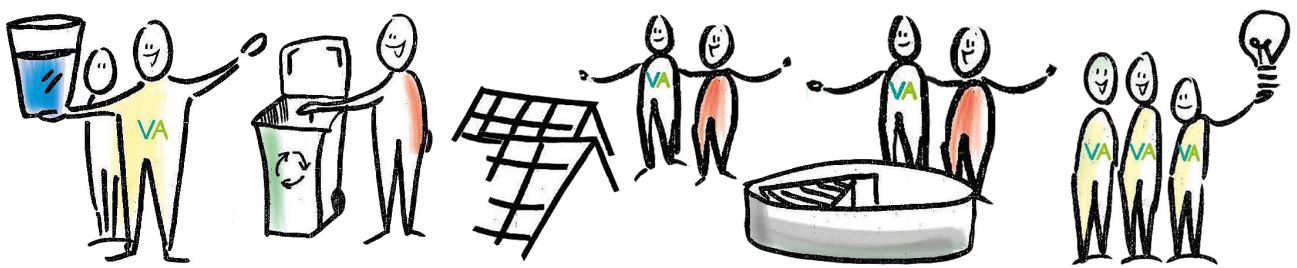
6

11

2,2%

0 stk.

Vand og Affald
Ryttermarken 21
5700 Svendborg

Tlf. 6321 5515

post@vandogaffald.dk
www.vandogaffald.dk
[facebook.dk/vandogaffald](https://www.facebook.com/vandogaffald)

vand og affald